

Modelowanie i analiza warstwy biznesowej aplikacji

- 1. Warstwa biznesowa aplikacji,
refaktoryzacja warstwy biznesowej,
refaktoryzacja systemu
informatycznego**
- 2. Przykład tworzenia warstwy
biznesowej systemu informatycznego**

Modelowanie i analiza warstwy biznesowej aplikacji

- 1. Warstwa biznesowa aplikacji,
refaktoryzacja warstwy biznesowej,
refaktoryzacja systemu informatycznego**

Refaktoryzacja

Refaktoryzacja polega ona na modyfikacji oprogramowania w celu poprawy jego struktury zachowując podstawowe funkcje oprogramowania.

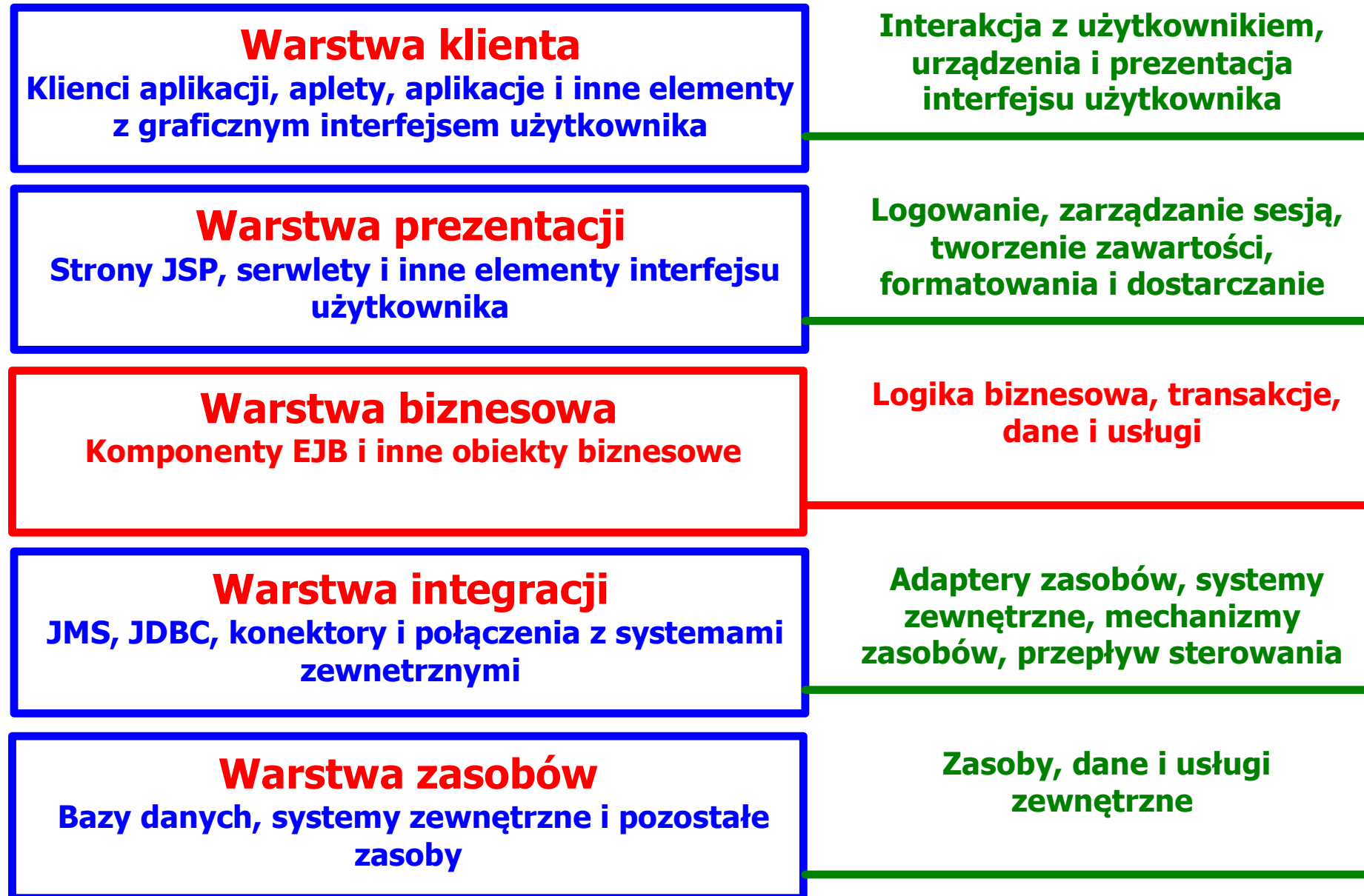
W praktyce poprawę struktury oprogramowania uzyskuje się za pomocą:

- podziału oprogramowania na warstwy
- wzorców oprogramowania, zastosowanych do budowy każdej warstwy na wybranym poziomie abstrakcji

Rodzaje wzorców:

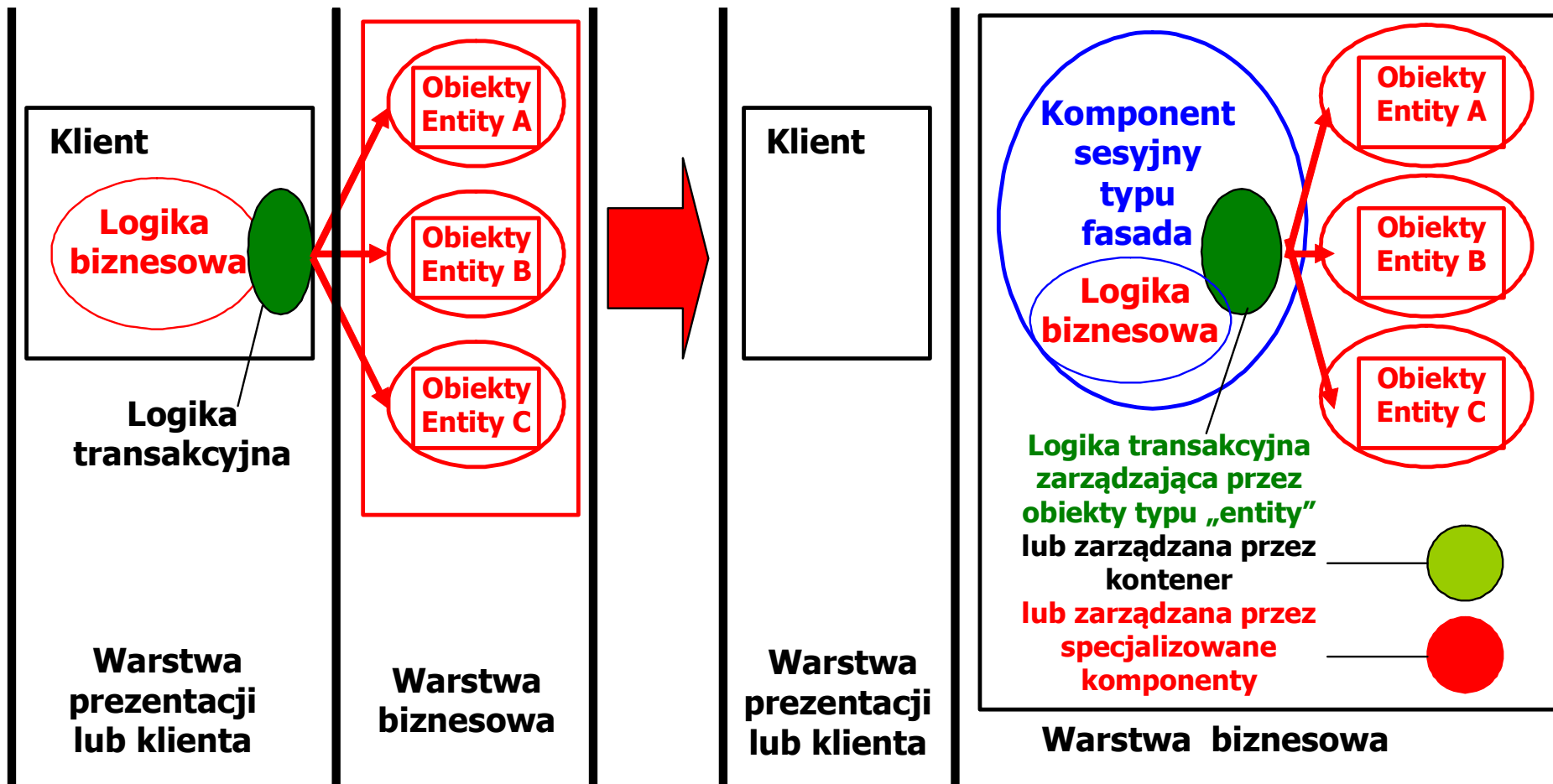
- Wzorce projektowe
- Wzorce architektury
- Wzorce analizy
- Wzorce konstrukcyjne
- Wzorce strukturalne
- Wzorce czynnościowe

Pięciowarstwowy model logicznego rozdzielania zadań (wg. D.Alur, J.Crupi, D. Malks, Core J2EE. Wzorce projektowe.)

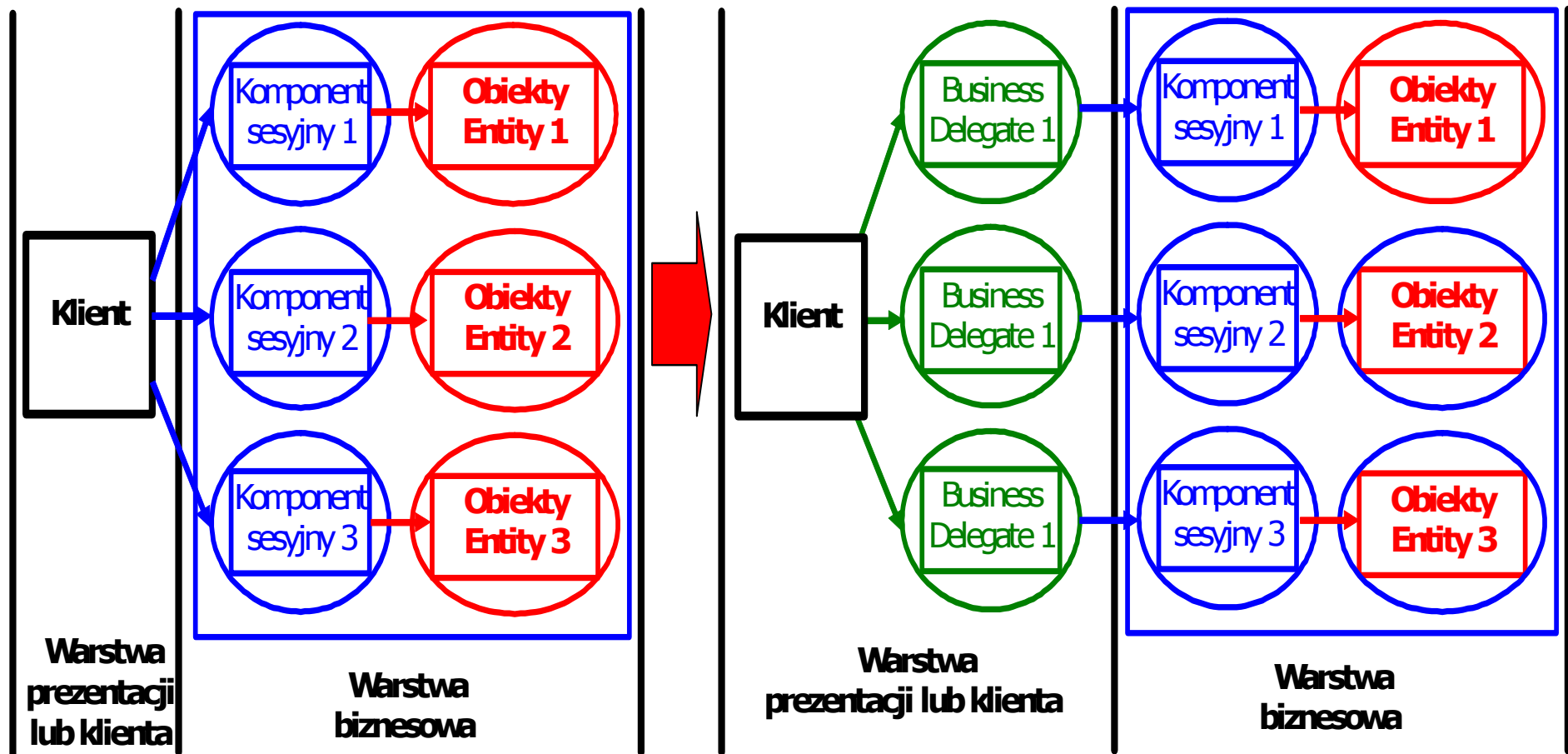
Refaktoryzacja warstwy biznesowej 1

Obiekty danych typu „Entity” (obiekty biznesowe) z warstwy biznesowej są udostępniane klientom w innych warstwach za pomocą **fasadowych komponentów sesyjnych typu „Control” (komponent typu fasada - hermetyzujący dostęp do usług biznesowych)**

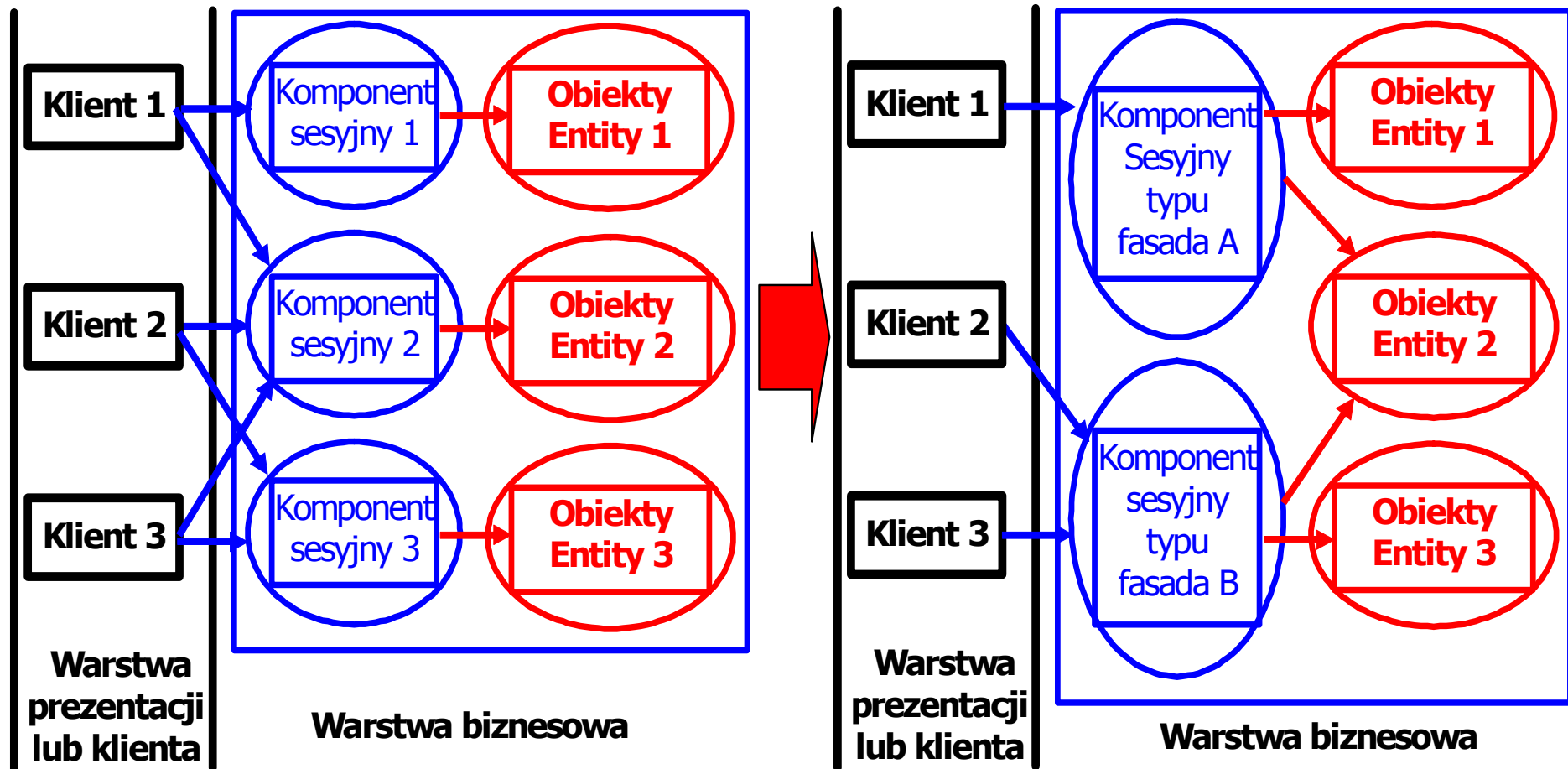
Refaktoryzacja warstwy biznesowej 2

Komponenty sesyjne typu „Control” (pośredniczące w dostępie do **obiektów danych typu „Entity”**) z warstwy biznesowej są udostępniane klientom w innych warstwach za pomocą **obiektów fasadowych typu „Control”** (hermetyzujących dostęp do warstwy biznesowej- komponentów Business Delegate)

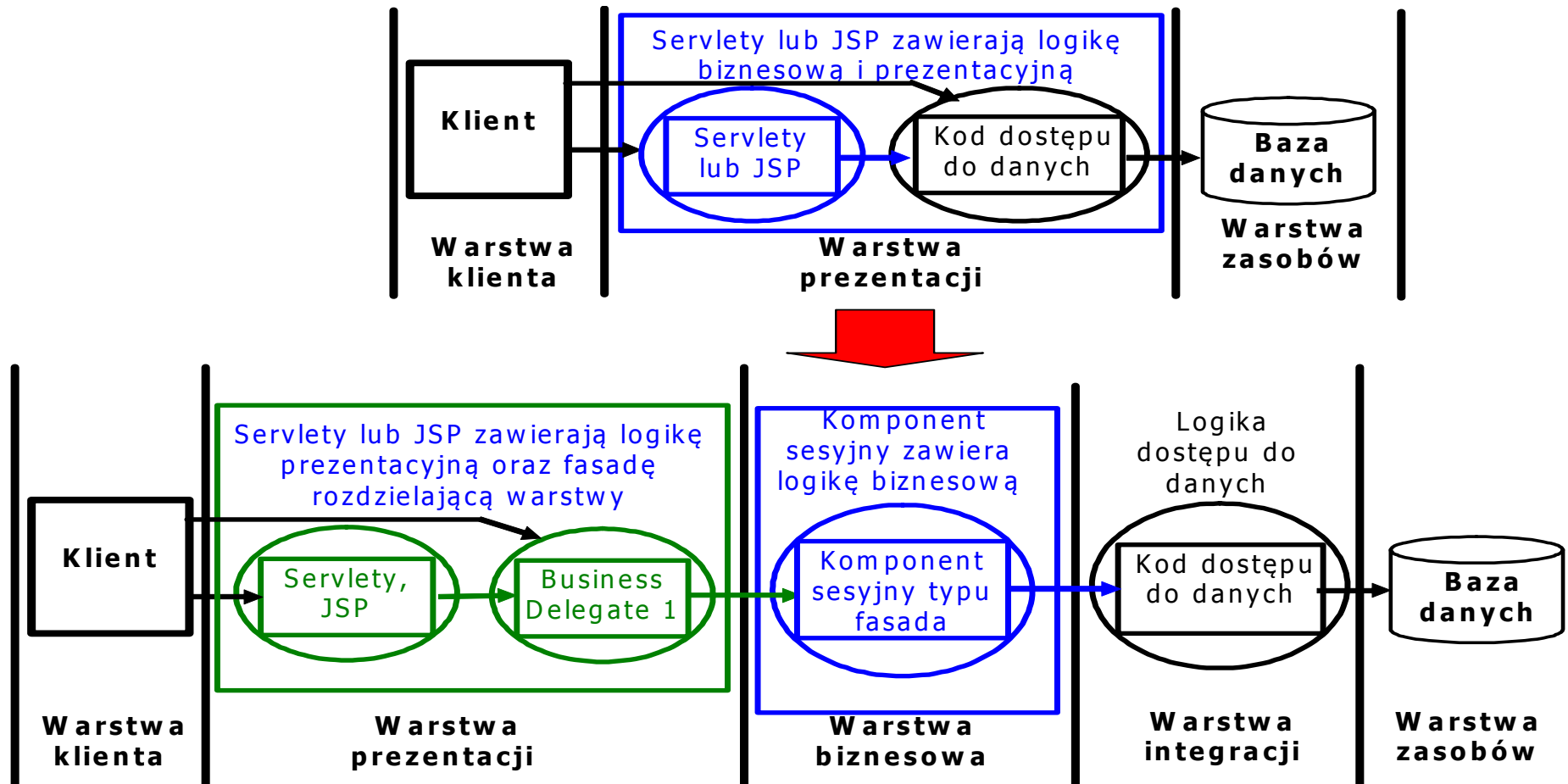
Refaktoryzacja warstwy biznesowej 3

Sesyjne komponenty fasadowe typu „Control” (każdy komponent jako odrębna usługa biznesowa), hermetyzujące **obiekty danych typu „Entity”** z warstwy biznesowej są udostępniane klientom w innych warstwach. Zwykle obiekty sesyjne są jedynie pośrednikami obiektów „Entity”, natomiast nie hermetyzują całych usług, które wymagają odwołania do wielu zwykłych komponentów sesyjnych.

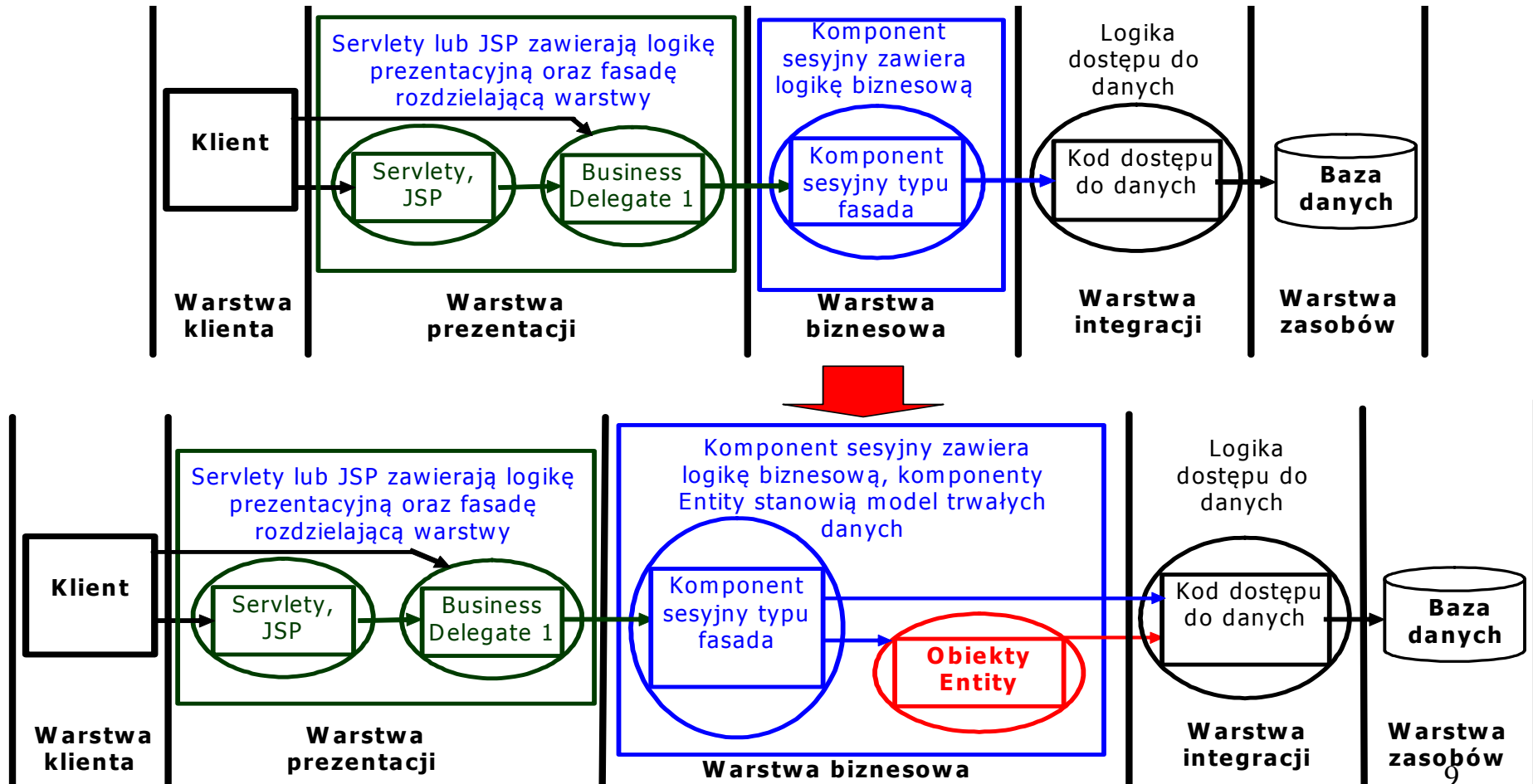
Refaktoryzacja architektury wielowarstwowej 1

Należy przenieść kod dostępu do danych logicznie lub fizycznie bliżej rzeczywistego źródła danych, a logikę przetwarzania z klienta i warstwy prezentacji do warstwy biznesowej zawierającej **fasadowe komponenty sesyjne typu „Control”**.
Komponenty Business Delegate typu „Control” hermetyzują dostęp do warstwy biznesowej z warstwy prezentacji – stanowią przedłużenie warstwy biznesowej.

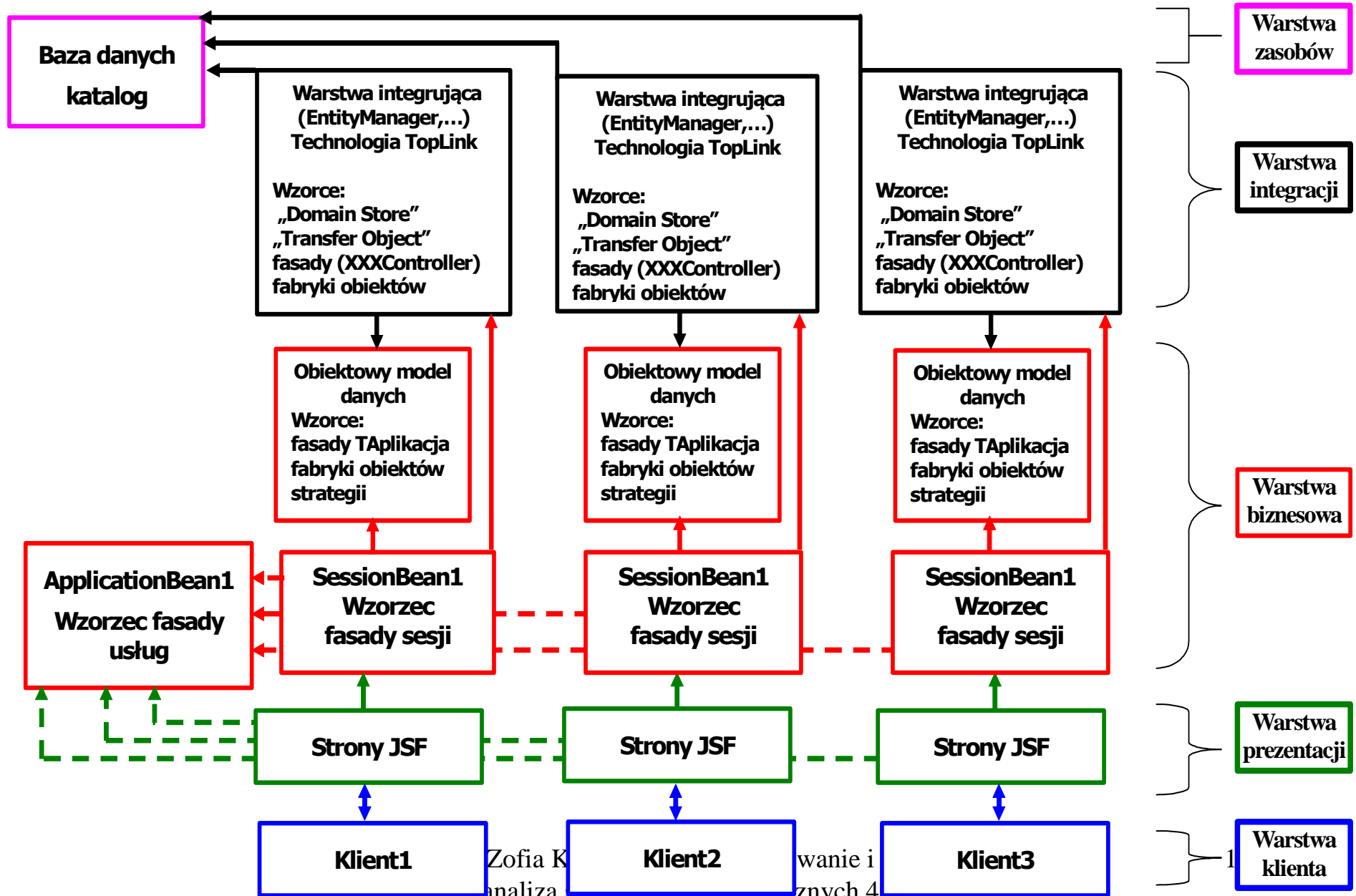
Refaktoryzacja architektury wielowarstwowej 2

Należy przenieść kod dostępu do danych logicznie lub fizycznie bliżej rzeczywistego źródła danych, a złożoną logikę przetwarzania z klienta i warstwy prezentacji typu do warstwy biznesowej zawierającą **obiekty danych typu „Entity”** i **hermetyzujące dostęp do tych komponentów fasadowe komponenty sesyjne typu „Control”**. **Komponenty Business Delegate typu „Control”** hermetyzują dostęp do warstwy biznesowej z warstwy prezentacji.

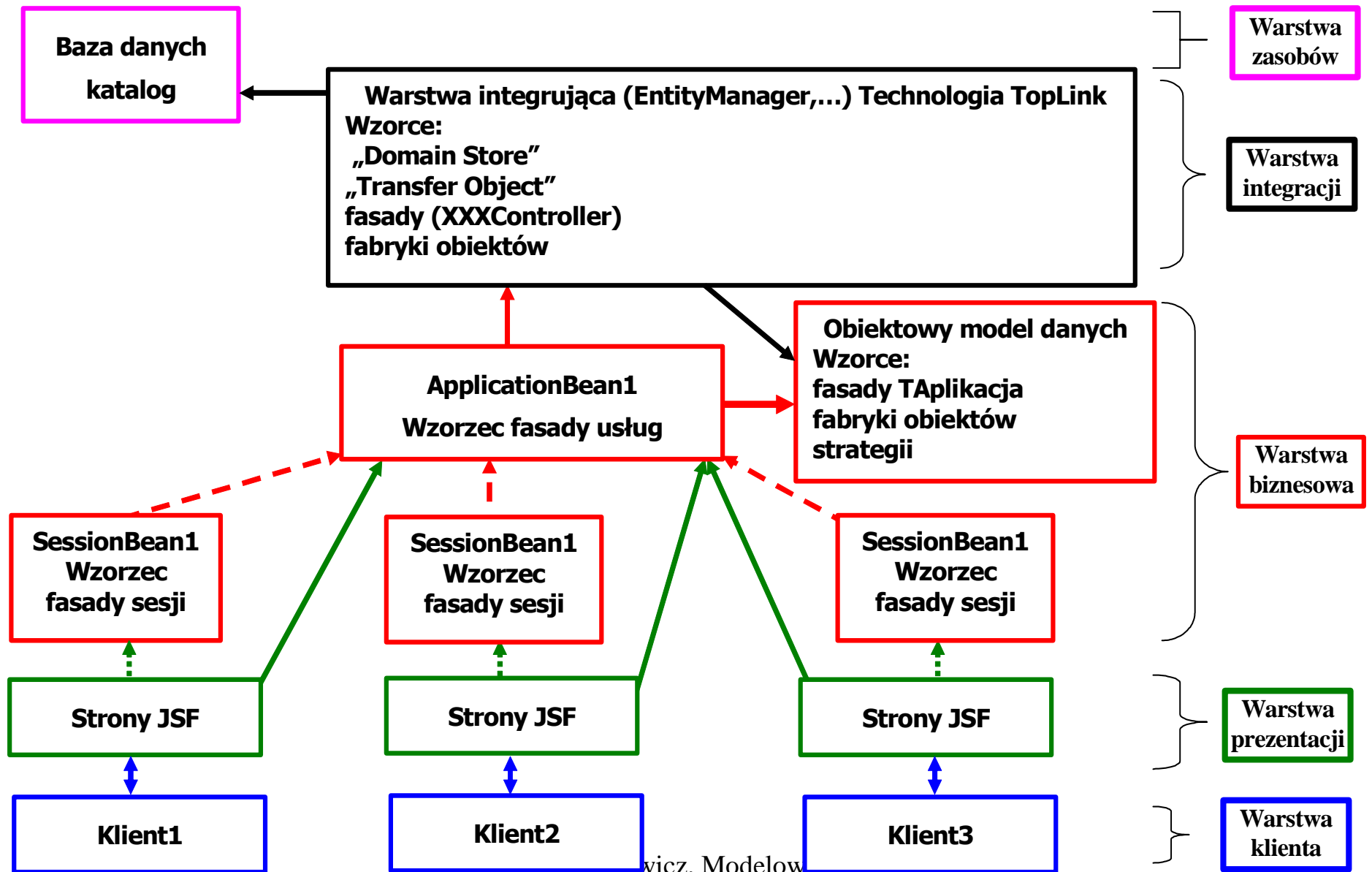

Architektura aplikacji pięciowarstwowej – Java EE 5.0 Visual Web Java Server Faces

(linie przerywane oznaczają powiązania nie wykorzystane w aplikacji)

Architektura aplikacji pięciowarstwowej Java EE 5.0 Visual Web Java Server Faces - linie przerywane oznaczają powiązania nie wykorzystane w aplikacji

Modelowanie i analiza warstwy biznesowej aplikacji

- 1. Warstwa biznesowa aplikacji,
refaktoryzacja warstwy biznesowej,
refaktoryzacja systemu
informatycznego**
- 2. Przykład tworzenia warstwy
biznesowej systemu informatycznego**

System sporządzania rachunków

- 4.1. Sformułowanie wymagań funkcjonalnych i niefunkcjonalnych systemu
- 4.2. **Model analizy całego systemu** oparty na diagramie przypadków użycia
- 4.3. **Model projektowy warstwy biznesowej** oparty na diagramie klas i diagramie sekwencji tworzony metodą iteracyjno-rozwojową sterowany realizacją przypadków użycia
- 4.4. **Implementacja warstwy biznesowej** tworzona w cyklu iteracyjno-rozwojowym sterowana rozwojem modelu projektowego

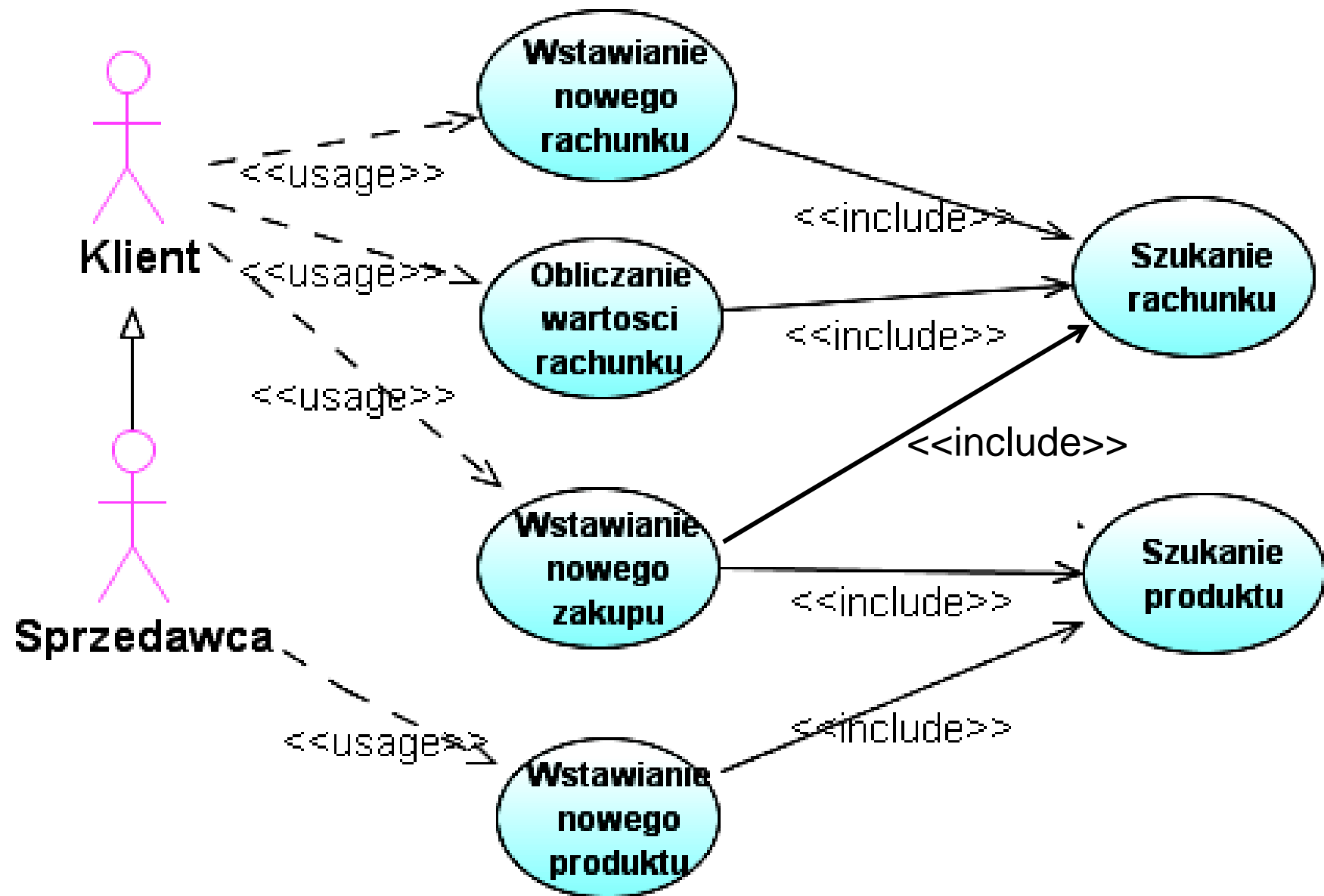
Przykład: System sporządzania rachunków

Lista wymagań funkcjonalnych

1. System zawiera katalog produktów
2. Można zakupić trzy typy produktów różniące się sposobem obliczania ceny detalicznej: netto, z podatkiem, z promocją,
3. Można wprowadzić wiele rachunków
4. Pozycje rachunku muszą zawierać produkty różne w sensie nazwy, ceny, podatku i promocji
5. Każda pozycja rachunku powinna podać swoją wartość brutto oraz dane produktu oraz ilość zakupionego produktu.
6. Na rachunku powinna znajdować się wartość łączna wszystkich zakupów oraz wartości zakupów należących do wybranych kategorii

Lista wymagań niefunkcjonalnych

1. Wstawianie produktów może odbywać się tylko przez uprawnione osoby
2. Wstawianie nowych rachunków oraz wstawianie nowych zakupów jest dokonywane przez klientów
3. Zakupy mogą być dokonane przez Internet przez aplikację uruchamianą przez przeglądarkę lub bez jej pośrednictwa

AKTOR	OPIS	PRZYPADKI UŻYCIA
Klient	<i>Klient może dokonywać zakupów wybranych produktów przez Internet korzystając z przeglądarki lub z aplikacji</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Wstawianie nowego rachunku powiązane przez <<include>> z PU Szukanie rachunku • Obliczanie wartości rachunku powiązane przez <<include>> z PU Szukanie rachunku • Wstawianie nowego zakupu powiązane przez <<include>> z PU Szukanie rachunku oraz powiązane przez <<include>> z PU Szukanie produktu
Sprzedawca	<i>Sprzedawca może dodatkowo dodawać nowe produkty</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Wstawianie nowego rachunku powiązane przez <<include>> z PU Szukanie rachunku • Obliczanie wartości rachunku powiązane przez <<include>> z PU Szukanie rachunku • Wstawianie nowego zakupu powiązane przez <<include>> z PU Szukanie rachunku oraz powiązane przez <<include>> z PU Szukanie produktu • Wstawianie nowego produktu powiązane przez <<include>> z PU Szukanie produktu¹⁶

PU Szukanie produktu

OPIS

CEL: Poszukiwanie produktu

WS (warunki wstępne): inicjalizacja przez uruchomienie programu (np. otwarcie strony WWW, start aplikacji)

WK (warunki końcowe): podanie produktu o podanych atrybutach obowiązkowych: nazwa i cena oraz jeśli jest to wymagane: z podatkiem i promocją lub komunikat o braku produktu

PRZEBIEG:

1. Szukanie produktu przebiega według atrybutów: nazwy i ceny (obowiązkowo) oraz podatku i promocji (jeśli jest to wymagane) zgodnie z danymi podanymi do przypadku użycia
2. Jeśli istnieje produkt o podanych atrybutach, zwracany jest produkt, w przeciwnym wypadku zwracana jest informacja o braku produktu.

PU Wstawianie nowego produktu

OPIS

CEL: Wstawienie nowego produktu

WS (warunki wstępne): inicjalizacja przez uruchomienie programu (np. otwarcie strony WWW, start aplikacji)

WK (warunki końcowe): dodanie produktu o podanych atrybutach obowiązkowych: nazwa i cena oraz jeśli jest to wymagane: z podatkiem i promocją, jeśli nie było takiego produktu

PRZEBIEG:

1. Należy podać atrybuty produktu: nazwę, cenę jako obowiązkowe dane oraz podatek i cenę detaliczną, jeśli jest to wymagane
2. Należy wywołać **PU Szukanie produktu**. Należy sprawdzić, czy produkt o podanych atrybutach już istnieje. Jeśli tak, należy zakończyć PU, w przeciwnym wypadku należy wstawić nowy produkt.

PU Szukanie rachunku

OPIS

CEL: Poszukiwanie rachunku

WS (warunki wstępne): inicjalizacja przez uruchomienie programu (np. otwarcie strony WWW, start aplikacji)

WK (warunki końcowe): podanie rachunku o podanym numerze lub komunikat o braku rachunku

PRZEBIEG:

1. Szukanie rachunku przebiega według numeru podanego do przypadku użycia
2. Jeśli istnieje rachunek o podanym numerze, zwracany jest rachunek, w przeciwnym wypadku zwracana jest informacja o braku rachunku.

PU Wstawianie nowego rachunku

OPIS

CEL: Wstawienie nowego rachunku

WS (warunki wstępne): inicjalizacja przez uruchomienie programu (np. otwarcie strony WWW, start aplikacji)

WK (warunki końcowe): dodanie rachunku o podanym numerze, jeśli jest to unikatowy numer

PRZEBIEG:

1. Należy podać numer rachunku, który powinien być niepowtarzalny, ponieważ służy do identyfikacji rachunku
2. Należy wywołać **PU Szukanie rachunku** w celu sprawdzenia, czy numer rachunku się powtarza.
3. Jeśli zwrócony wynik oznacza brak rachunku o podanym numerze, można wstawić nowy rachunek i zakończyć PU, w przeciwnym wypadku należy zakończyć PU bez wstawiania nowego rachunku.

PU Obliczanie wartosci rachunku

OPIS

CEL: Obliczanie wartosci rachunku wg podanego podatku

WS (warunki wstępne): inicjalizacja przez uruchomienie programu (np. otwarcie strony WWW, start aplikacji)

WK (warunki końcowe): podanie wartości całego rachunku o podanym numerze i parametrze wejściowym równym -2 lub wartości zakupionych towarów wg podanej kategorii podatku lub komunikat o braku rachunku

PRZEBIEG:

1. Należy podać numer rachunku, który powinien być niepowtarzalny, ponieważ służy do identyfikacji rachunku oraz wartość podatku lub wartość -2
2. Należy wywołać **PU Szukanie rachunku** w celu sprawdzenia, czy rachunek o podanym numerze istnieje.
3. Jeśli zwrócony wynik oznacza brak rachunku o podanym numerze, nie można obliczyć wartości wybranego rachunku i należy zakończyć PU, w przeciwnym wypadku należy obliczyć wartość rachunku
4. Należy uruchomić petle, w której sumowane są wartości zakupu obliczane jako iloczyn ceny jednostkowej zakupionego produktu i ilości zakupu. Jeśli zachodzi potrzeba sumowania wartości zakupu zależna od wysokości podatku, należy podać wartość podatku i sumować jedynie zakupy o podanym podatku, w przeciwnym wypadku sumowane są wszystkie zakupy (gdy zamiast podatku zostanie przekazana wartość -2).

PU Wstawianie nowego zakupu

OPIS

CEL: Wstawianie nowego zakupu

WS (warunki wstępne): inicjalizacja przez uruchomienie programu (np. otwarcie strony WWW, start aplikacji)

WK (warunki końcowe): podanie nowego zakupu o podanych atrybutach lub zwiększenie ilości zakupionego produktu, jeśli już taki produkt zakupiono lub komunikat o braku rachunku

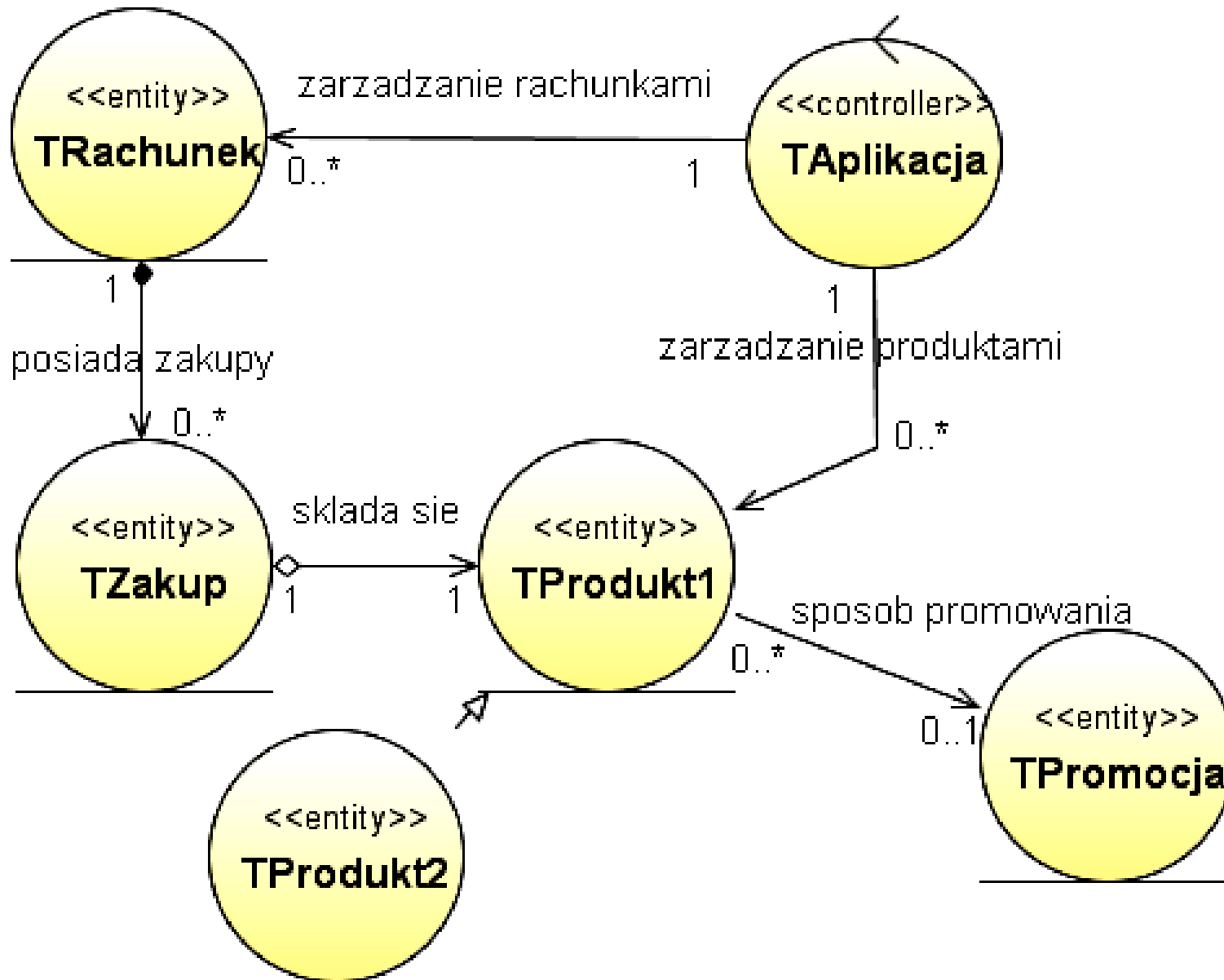
PRZEBIEG:

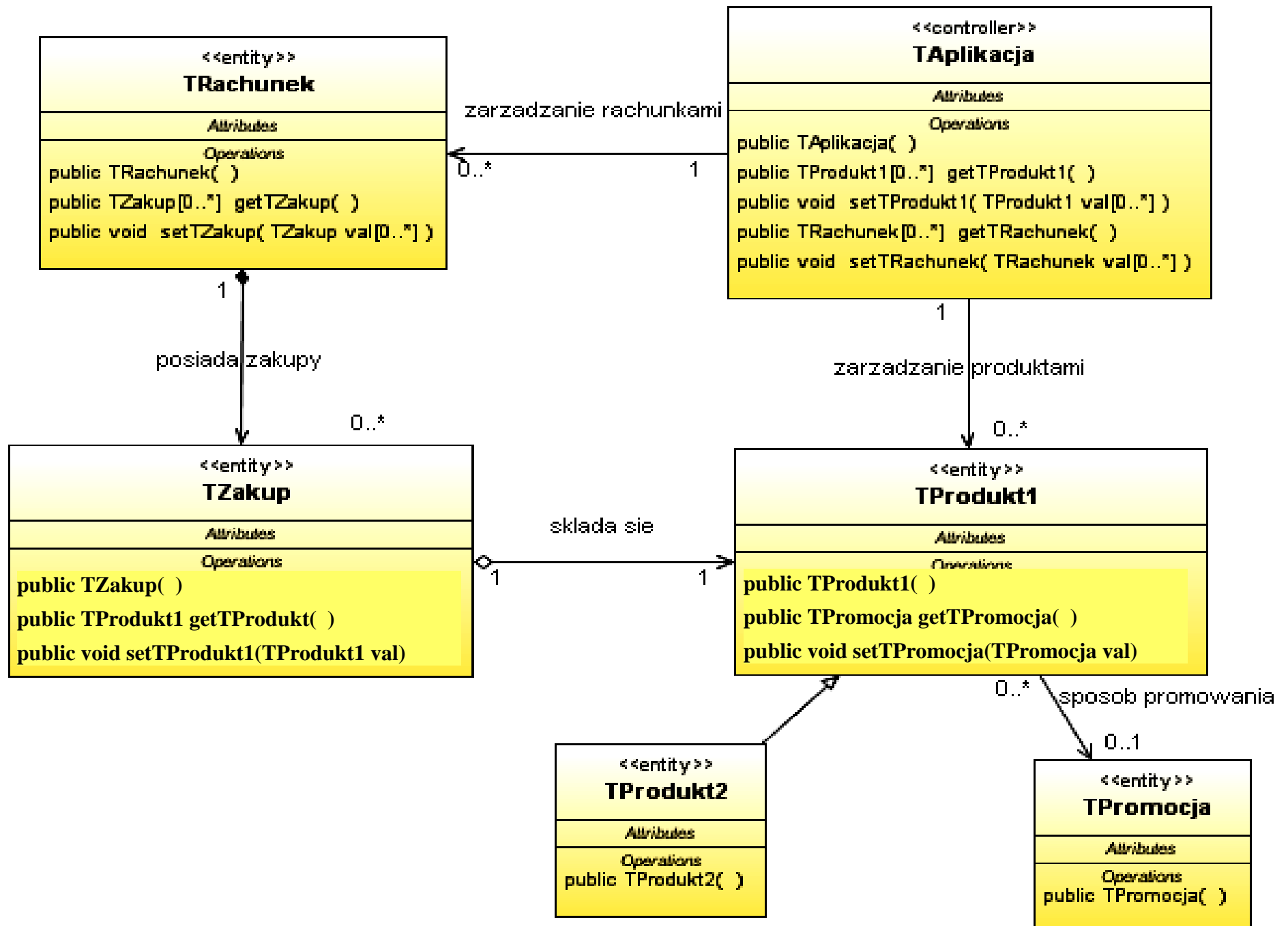
1. Należy podać numer rachunku, który powinien być niepowtarzalny, ponieważ służy do identyfikacji rachunku
2. Należy wywołać **PU Szukanie rachunku** w celu sprawdzenia, czy istnieje rachunek o podanym numerze.
3. Jeśli zwrócony wynik oznacza brak rachunku o podanym numerze, nie można wstawić nowego zakupu do rachunku i należy zakończyć PU, w przeciwnym wypadku należy wstawić nowy zakup
4. Należy wybrać produkt oraz ilość zakupionego produktu.
5. Należy wywołać **PU Szukanie produktu**. Jeśli wybrany produkt nie istnieje, należy zakończyć PU. W przeciwnym przypadku należy wstawić nowy zakup do rachunku, przeglądając, czy istnieje już zakup z takim samym produktem. Jeśli istnieje, nie tworzy się nowego zakupu, tylko powiększa się ilość zakupu istniejącego o ilość nowego zakupu, w przeciwnym przypadku wstawia się nowy zakup.

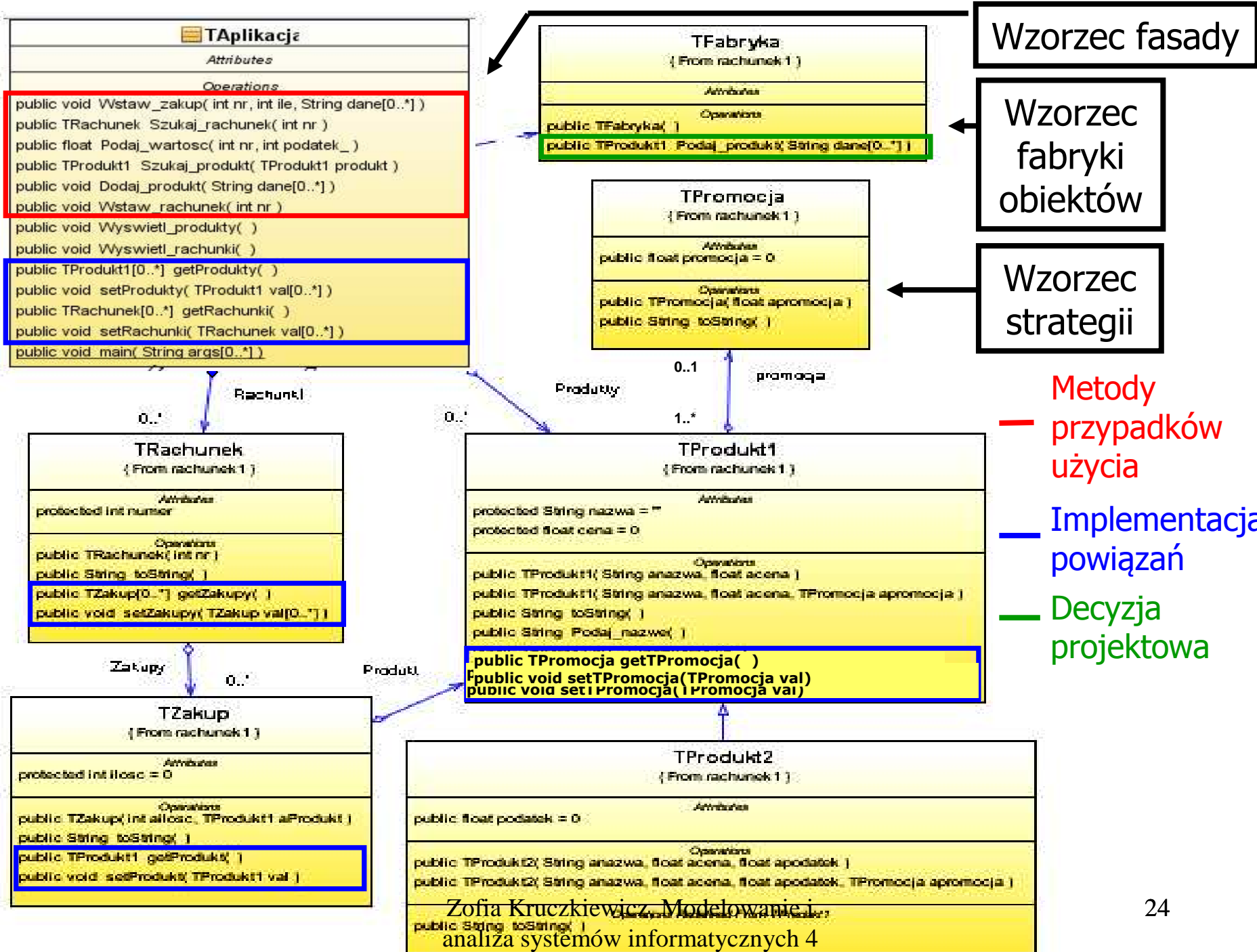
Analiza wspólności i zmienności (wykład 2)

- Wykryto **trzy główne klasy typu „Entity”** ze względu na odpowiedzialność: **TRachunek** (wstawia zakupy, oblicza wartość), **TZakup** (oblicza wartość zakupu) oraz **TProdukt1** (posiada nazwę oraz oblicza cenę detaliczną)
- Wykryto dziedziczenie w właściwościach produktów, które podają cenę jednostkową podawaną jako cenę netto, jeśli produkt nie posiada atrybutu podatek lub cenę brutto, jeśli posiada atrybut podatek (**klasa TProdukt2 typu „Entity”, która dziedziczy od klasy TProdukt1**) oraz strategię zmniejszania ceny jednostkowej wynikającej z promocji powiązaną z produktem zarówno z podatkiem, jak bez podatku. Ponieważ jednak promocja nie musi dotyczyć każdego produktu, jest w związku powiązania z bazowym (głównym) produktem typu **0..* do 1**. **Klasa TPromocja typu „Entity”** jest dziedziczona przez pozostałe typy produktu. Stąd produkt powinien podawać uogólnioną cenę detaliczną: bez podatku, z podatkiem oraz w razie potrzeby z uwzględnieniem scenariusza dodawania promocji do ceny detalicznej produktu dla dwóch pierwszych przypadków (cztery typy ceny detalicznej).
- Wykryto związki silnej agregacji między rachunkiem i zakupami (rachunek posiada kolekcję zakupów) oraz słabej agregacji między zakupem a produktem (zakup składa się z produktu bazowego lub jego następców), oraz związek typu powiązanie między promocją a produktem bazowym dziedziczony przez produkty potomne.
- Zastosowano **klasę fasadową TAplikacja typu „Control”** do oddzielenia obiektów typu „Entity” od pozostałej części systemu oraz **klasę typu „Control”** jako fabrykę obiektów (**TFabryka**) do tworzenia różnych typów produktów

Diagram klas – koncepcja klas typu „Entity” oraz „Controller”

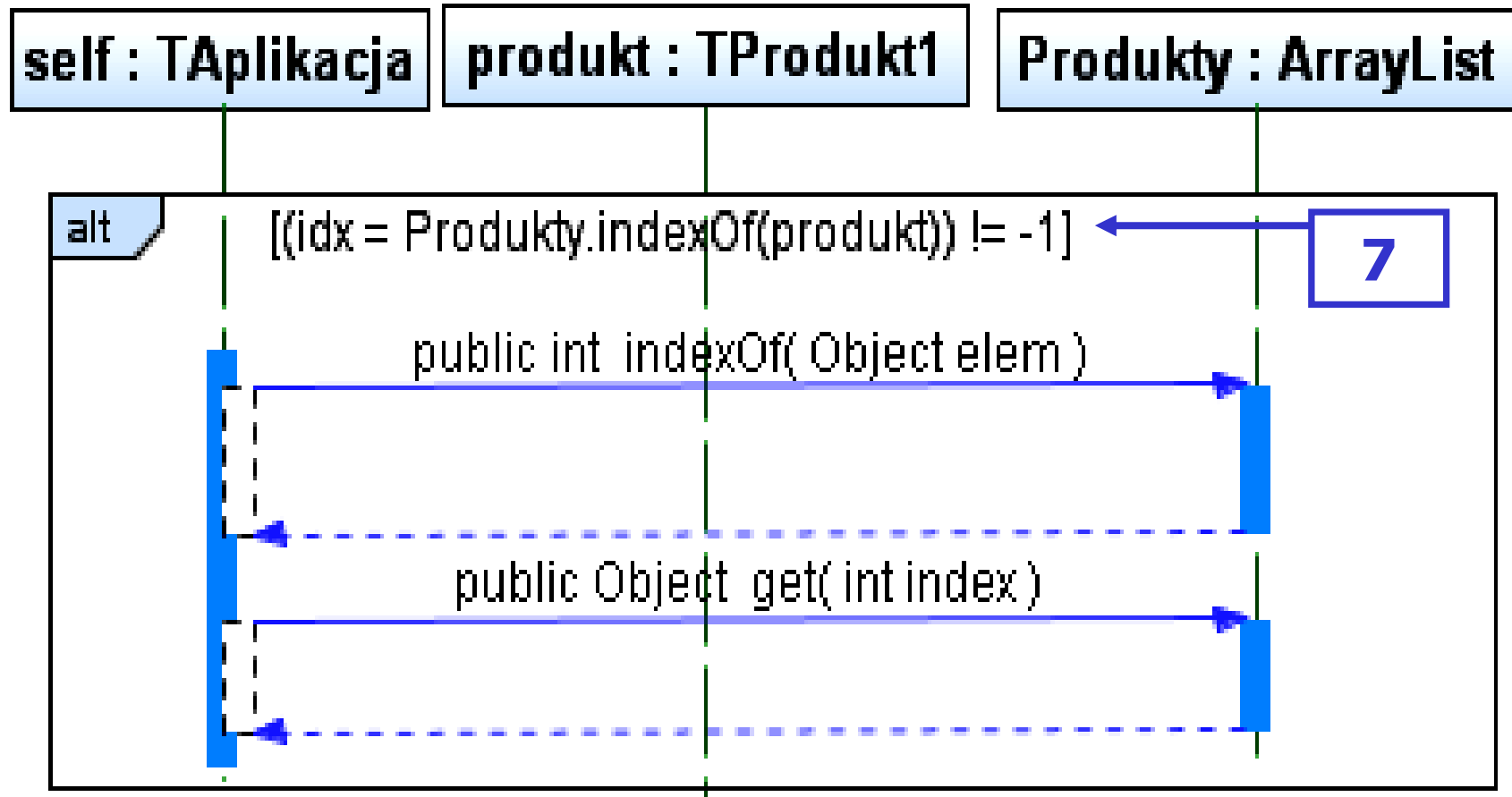

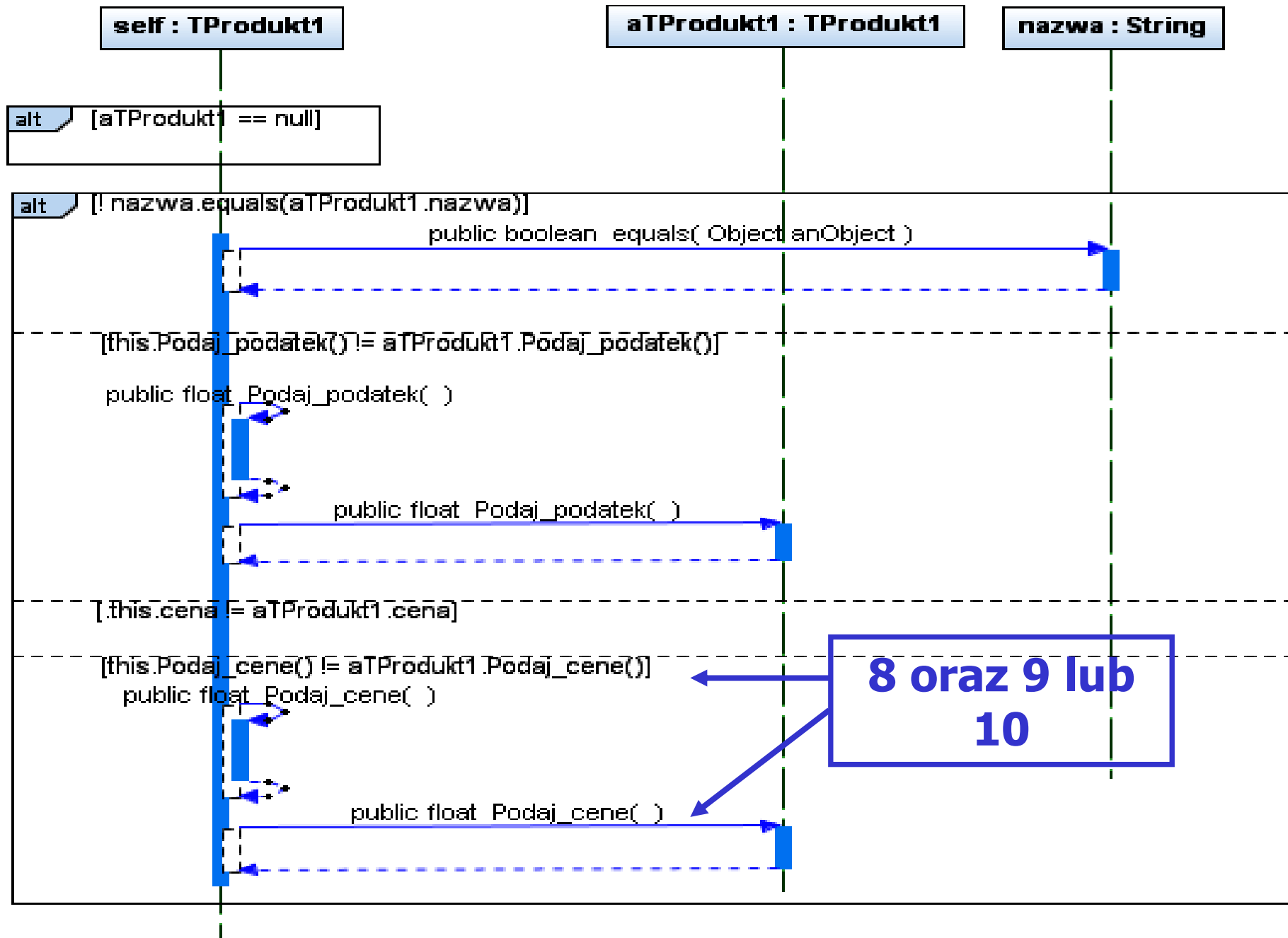
Projekt przypadku użycia
„**Szukanie produktu**”
za pomocą diagramu sekwencji i
diagramu klas. Diagram klas jest
uzupełniany metodami
zidentyfikowanymi podczas
projektowania scenariusza przypadku
użycia za pomocą diagramu
sekwencji.

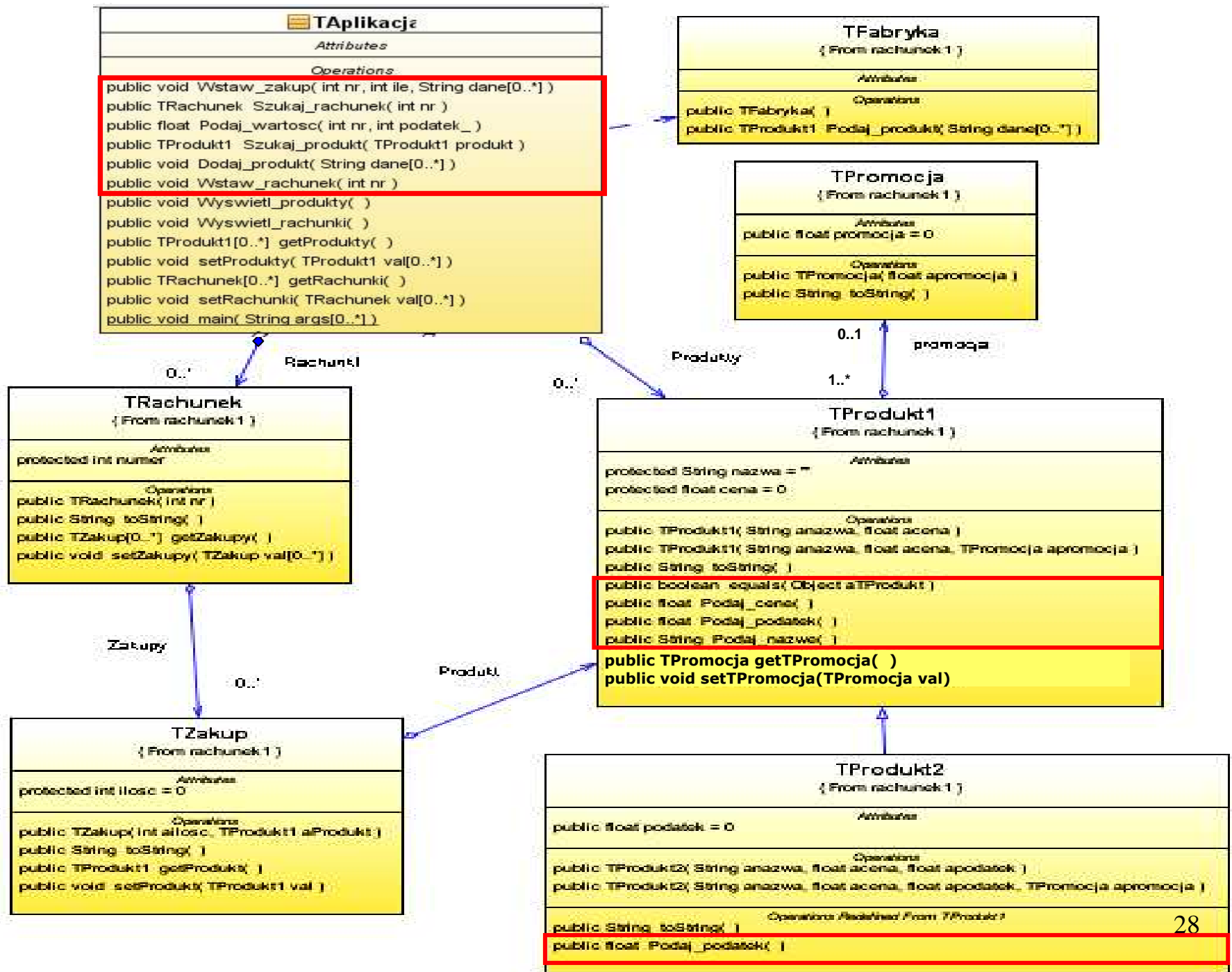
(1) Szukanie produktu

(TProdukt1 TAplikacja::Szukaj_produkt(TProdukt1 produkt))

(7) boolean TProdukt1::equals(Object aTProdukt)

(8)

float TProdukt1::Podaj_cene()

self : TProdukt1

public float Czesc_brutto()

9 lub 10

(9)

float TProdukt1::Czesc_brutto()

self : TProdukt1

promocja : TPromocja

alt [promocja != null]

public float Podaj_promocje(float cena)

(10)

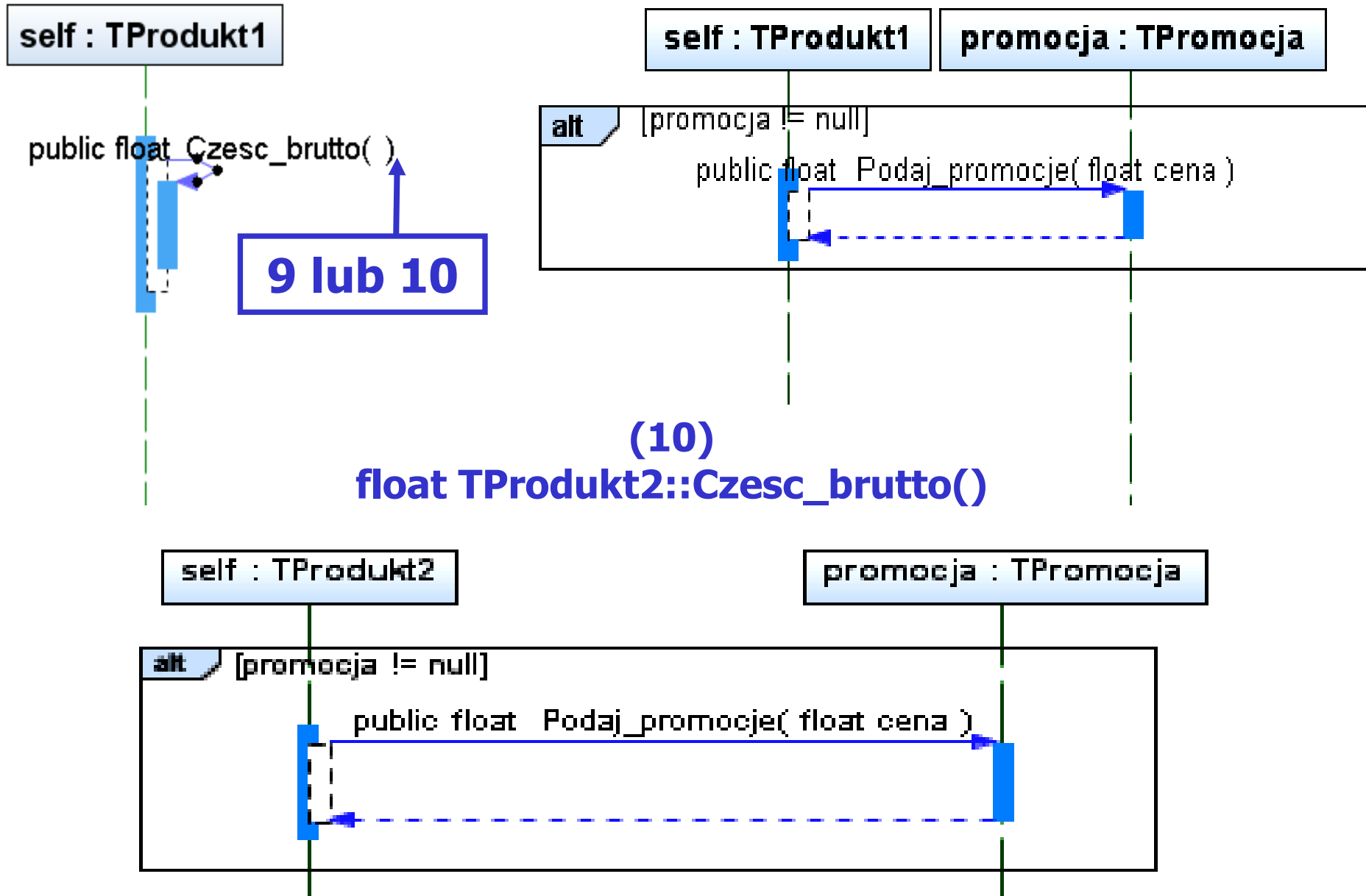
float TProdukt2::Czesc_brutto()

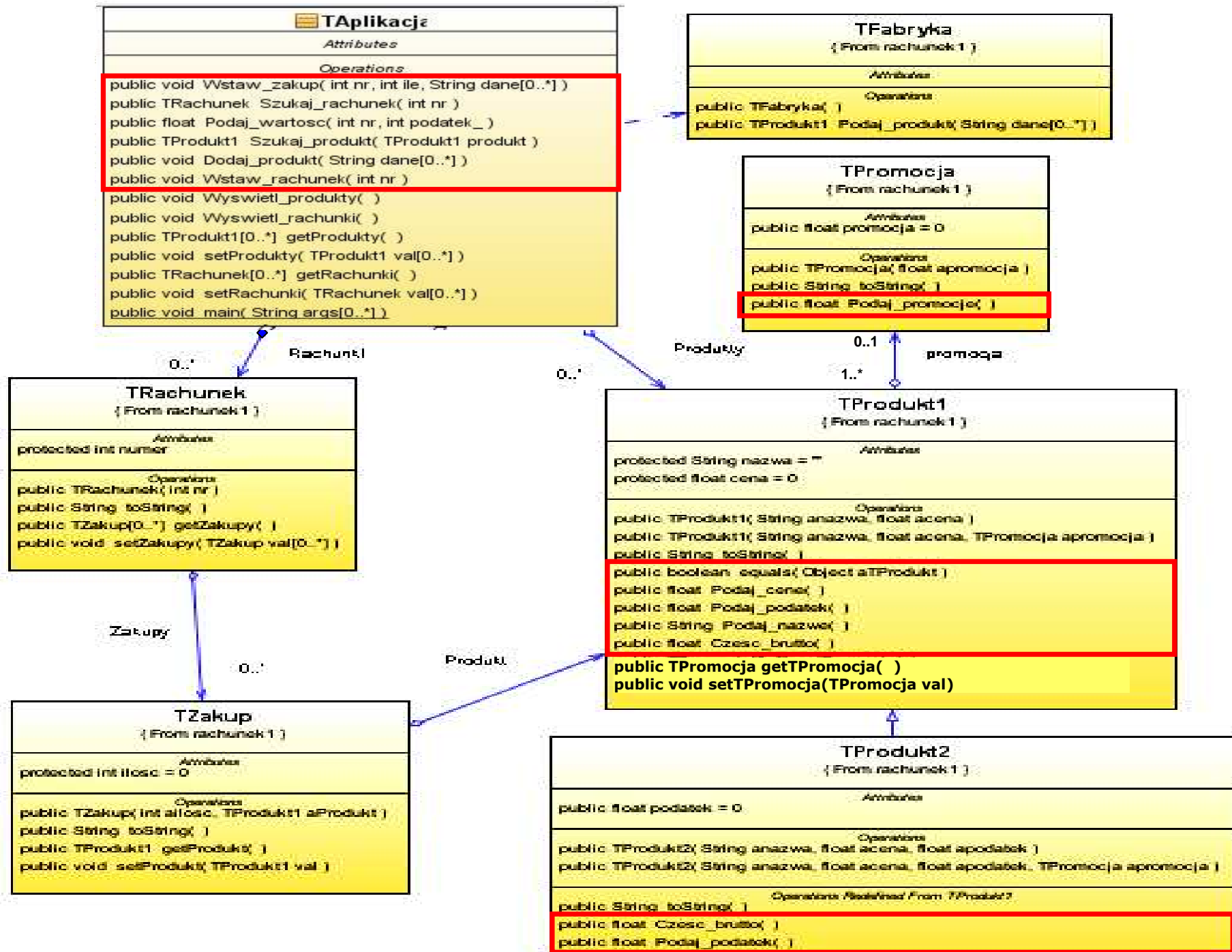
self : TProdukt2

promocja : TPromocja

alt [promocja != null]

public float Podaj_promocje(float cena)

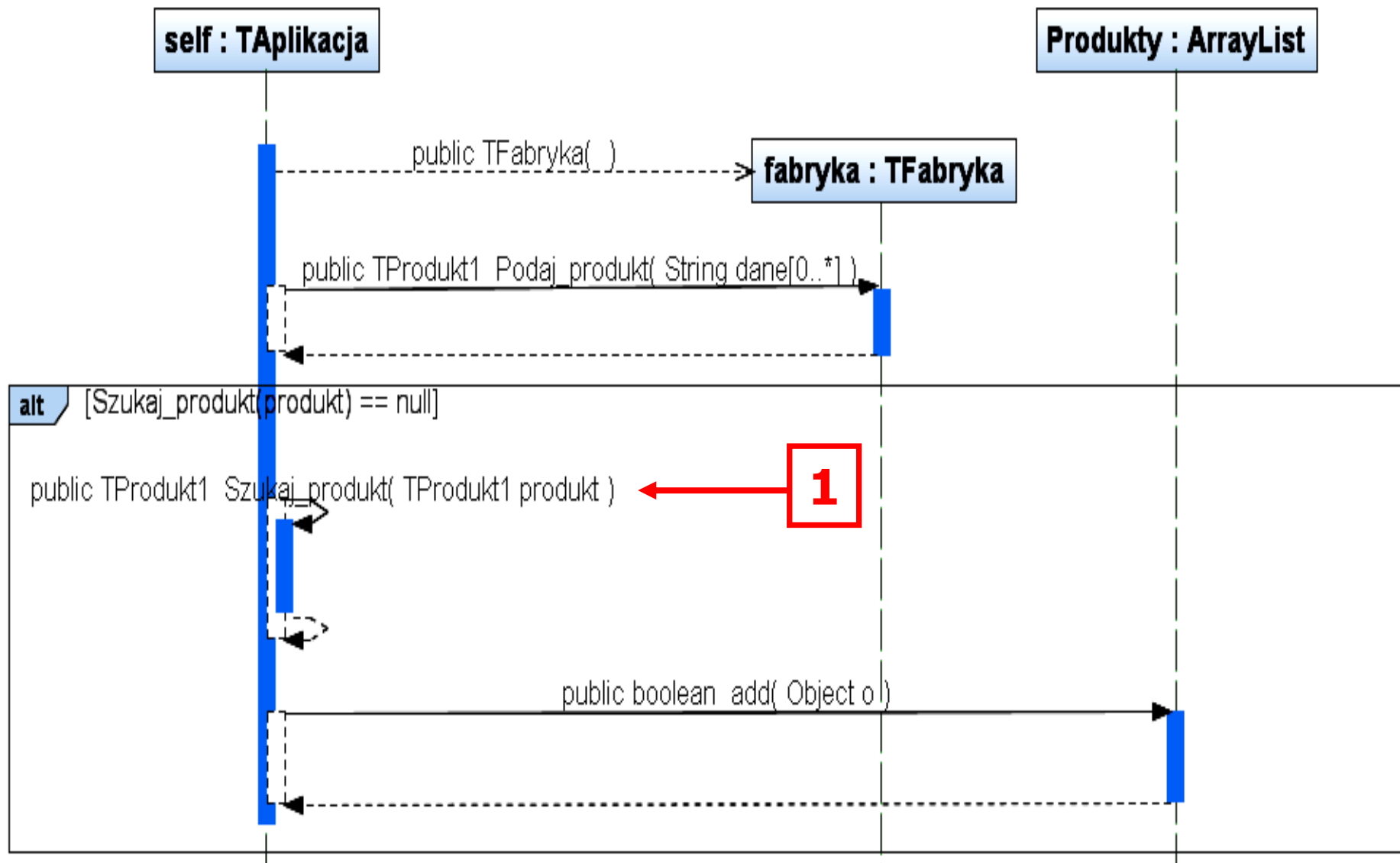

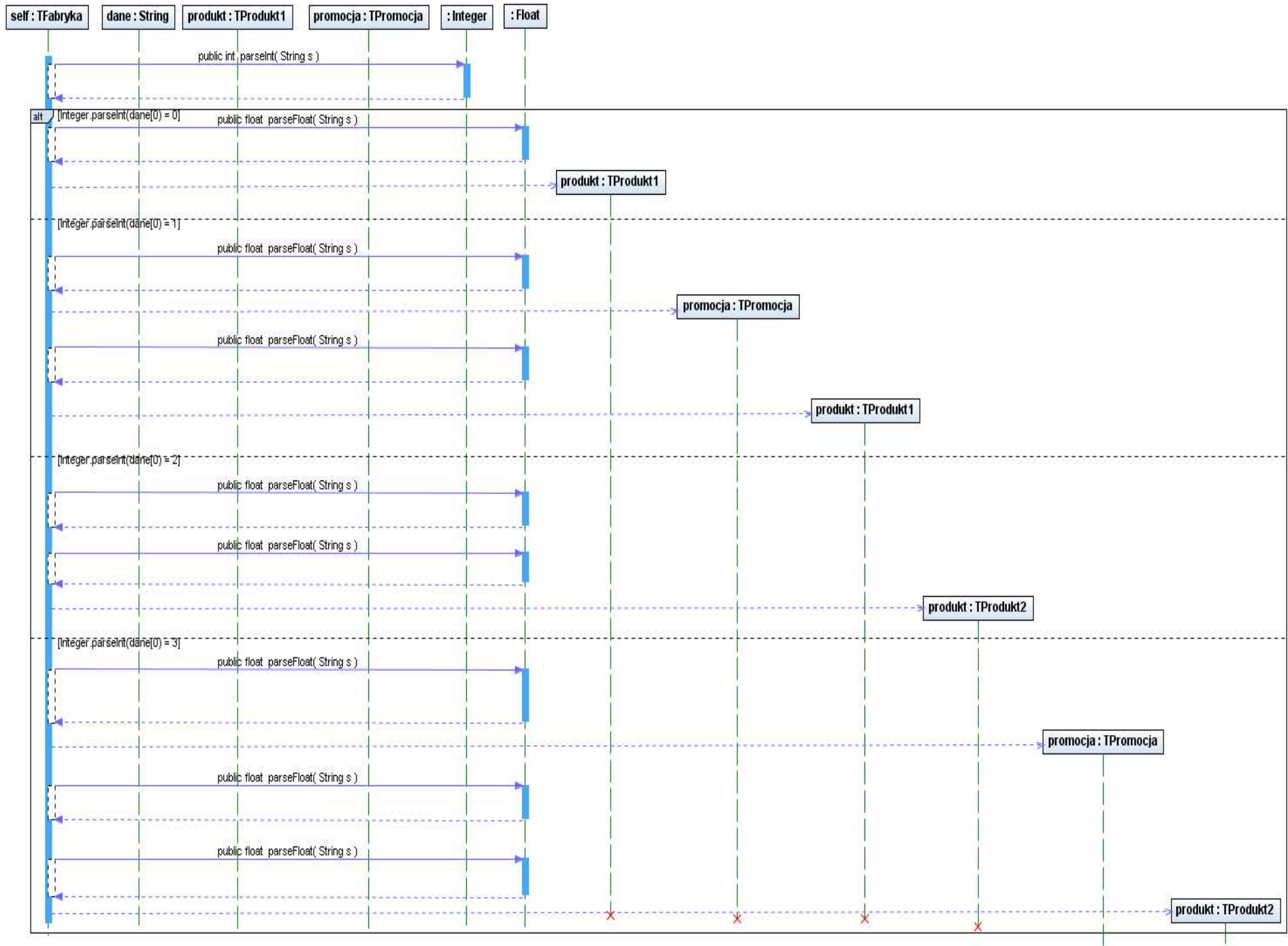
Projekt przypadku użycia
„ **Wstawianie nowego
produktu** ”

za pomocą diagramu sekwencji i diagramu klas. Diagram klas jest uzupełniany metodami zidentyfikowanymi podczas projektowania scenariusza przypadku użycia za pomocą diagramu sekwencji.

(2) Wstawianie nowego produktu

(void TAplikacja::Dodaj_produkt(String [] dane))

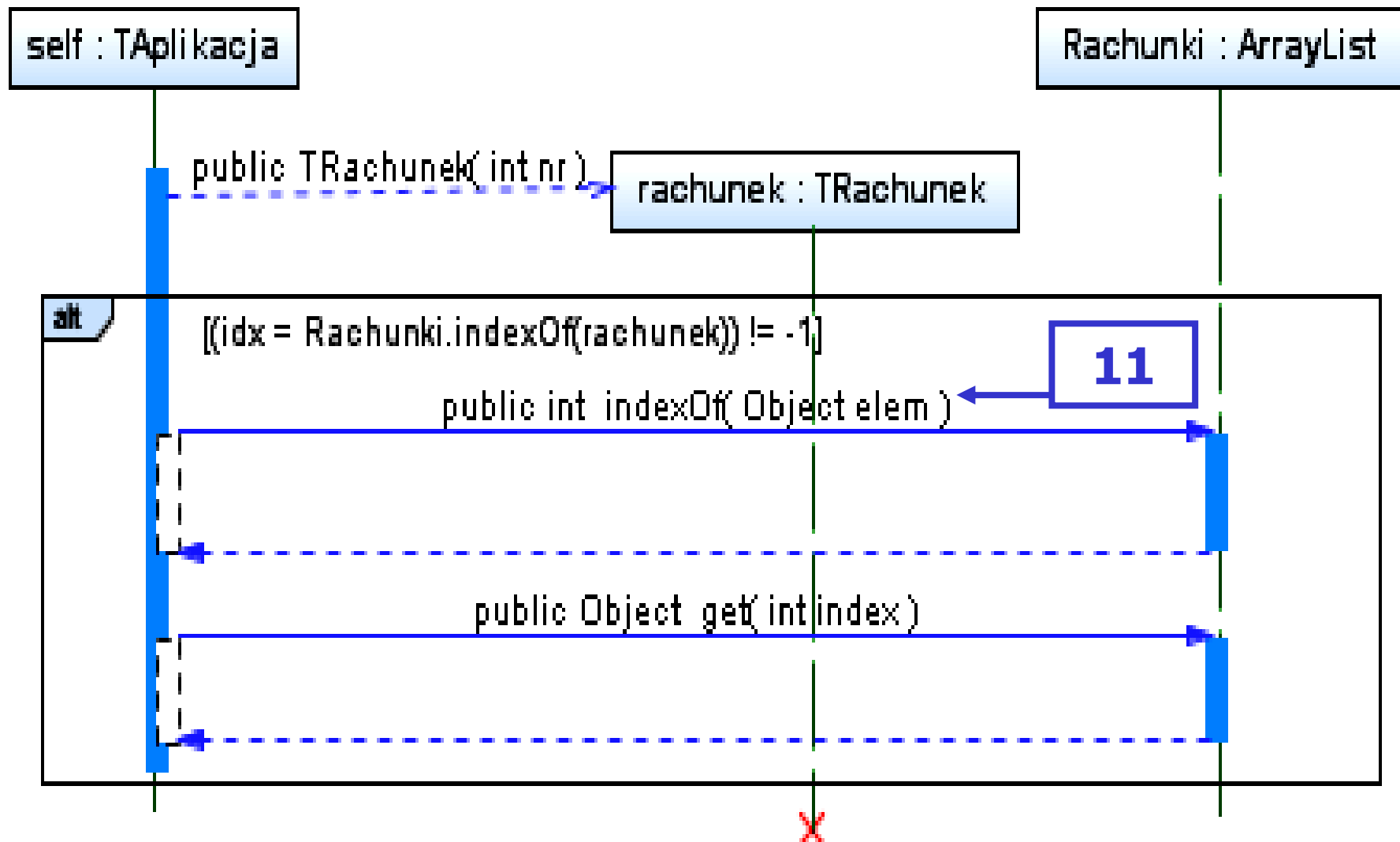

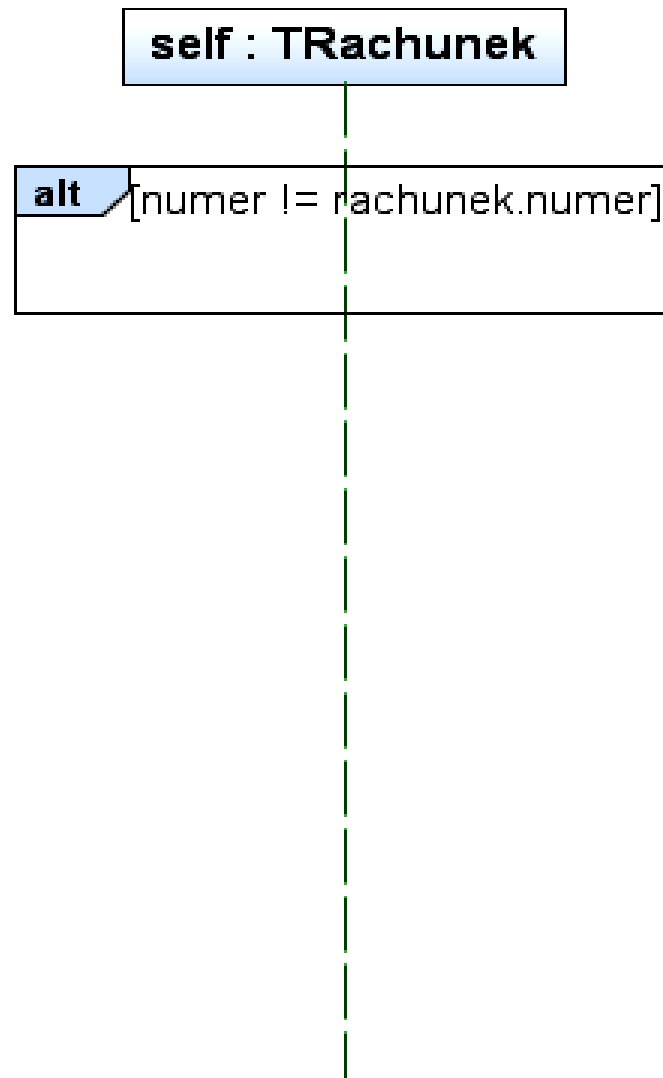
Projekt przypadku użycia
„ **Szukanie rachunku** ”
za pomocą diagramu sekwencji i
diagramu klas. Diagram klas jest
uzupełniany metodami zidentyfikowanymi
podczas projektowania scenariusza
przypadku użycia za pomocą diagramu
sekwencji.

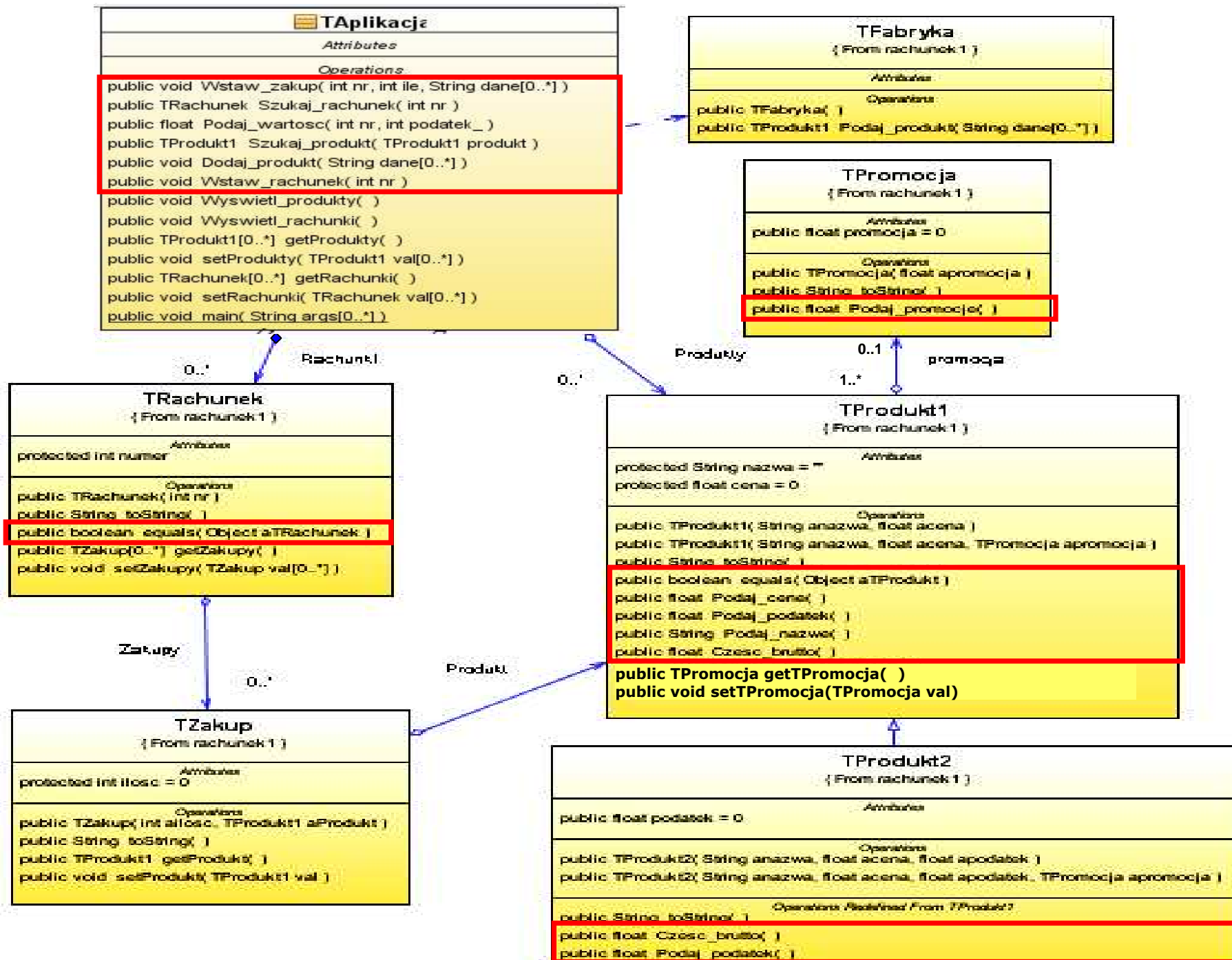
(3) Szukanie rachunku

(TRachunek TAplikacja::Szukaj_rachunek(int nr))

(11) boolean TRachunek::equals(Object rachunek)

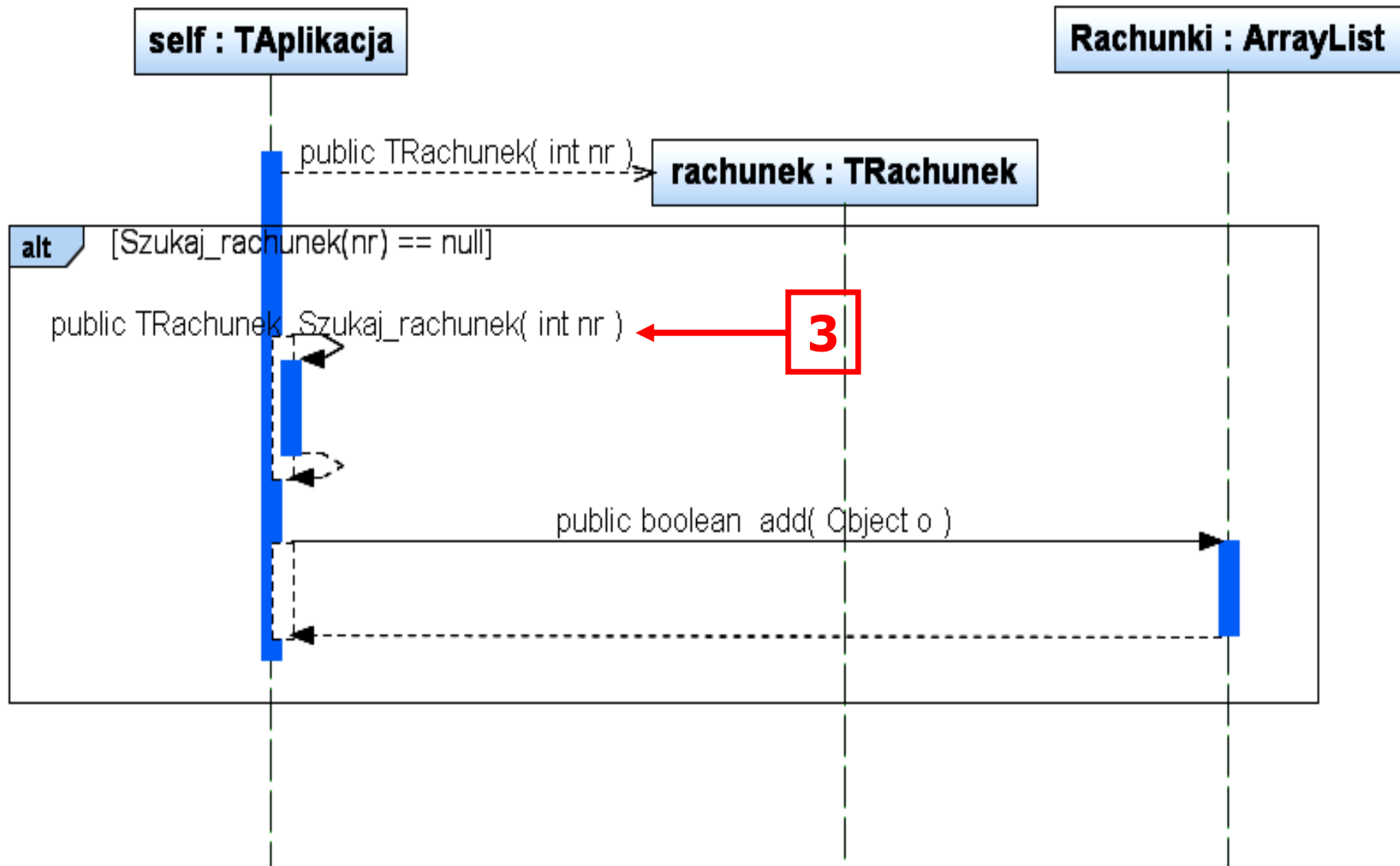

Projekt przypadku użycia
„ **Wstawianie nowego
rachunku** ”

za pomocą diagramu sekwencji i diagramu klas. Diagram klas jest uzupełniany metodami zidentyfikowanymi podczas projektowania scenariusza przypadku użycia za pomocą diagramu sekwencji.

(4) Wstawianie nowego rachunku

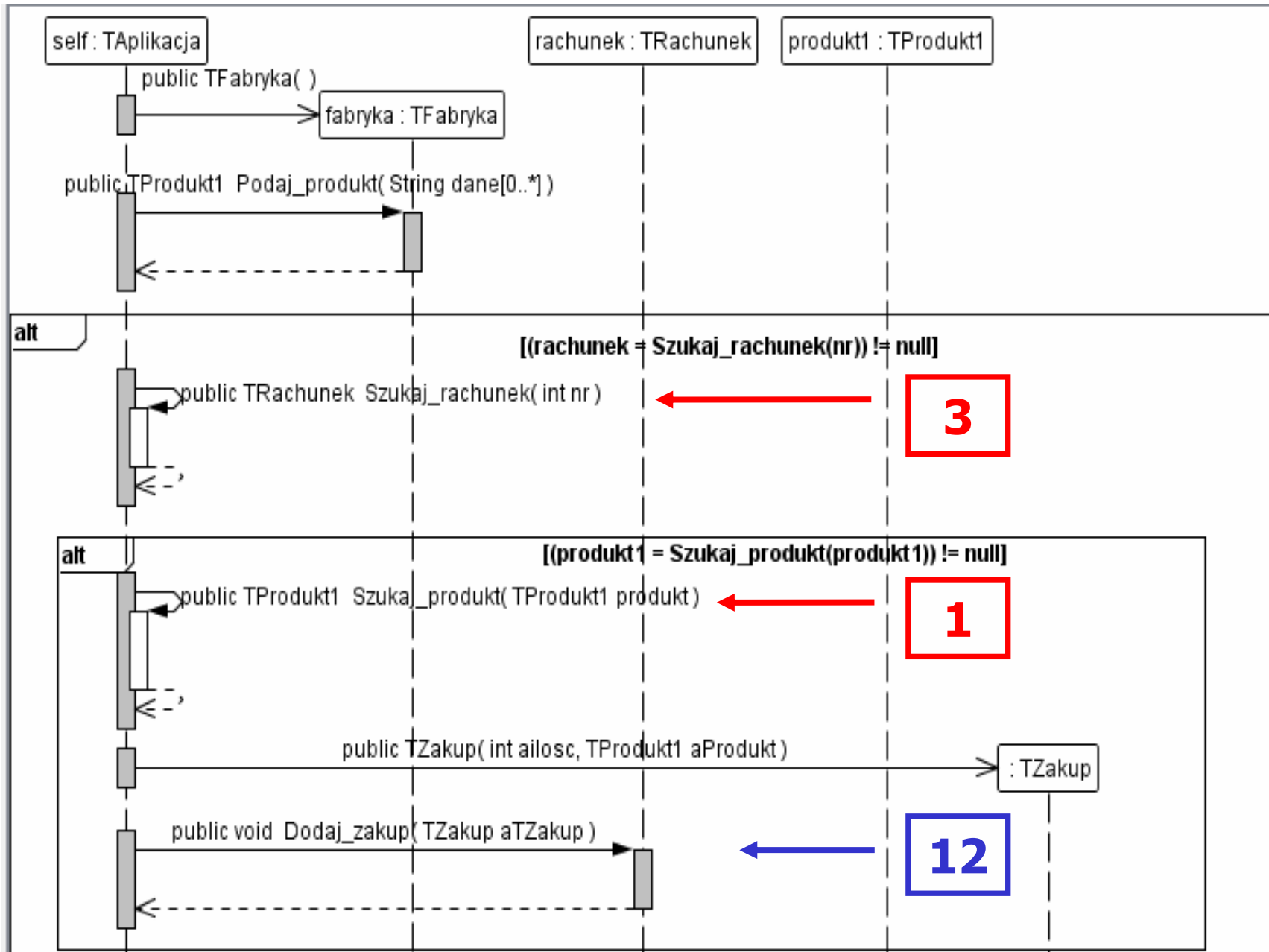
(void TAplikacja::Wstaw_rachunek(int nr))

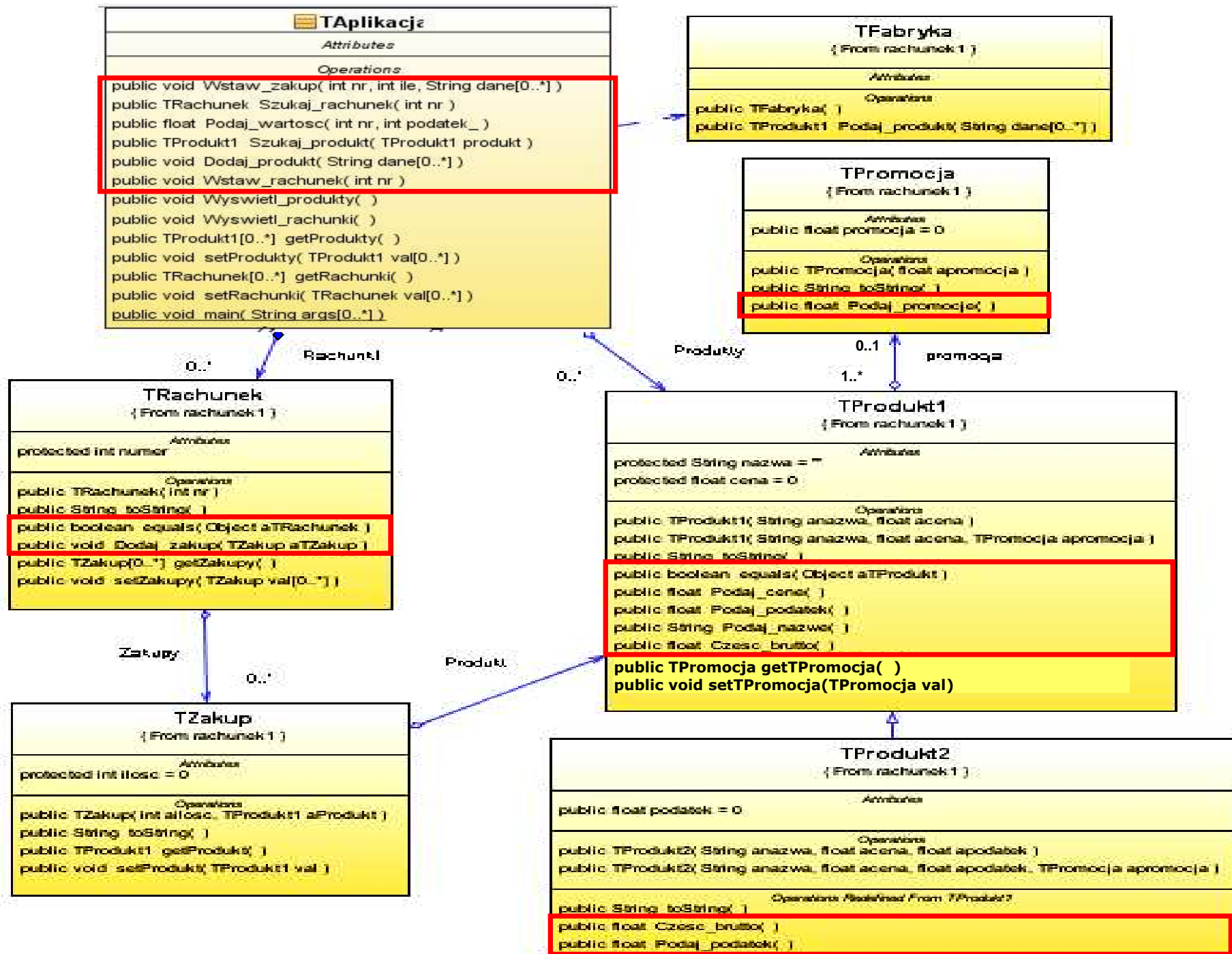

Projekt przypadku użycia
„Wstawianie nowego zakupu”
za pomocą diagramu sekwencji i
diagramu klas. Diagram klas jest
uzupełniany metodami zidentyfikowanymi
podczas projektowania scenariusza
przypadku użycia za pomocą diagramu
sekwencji.

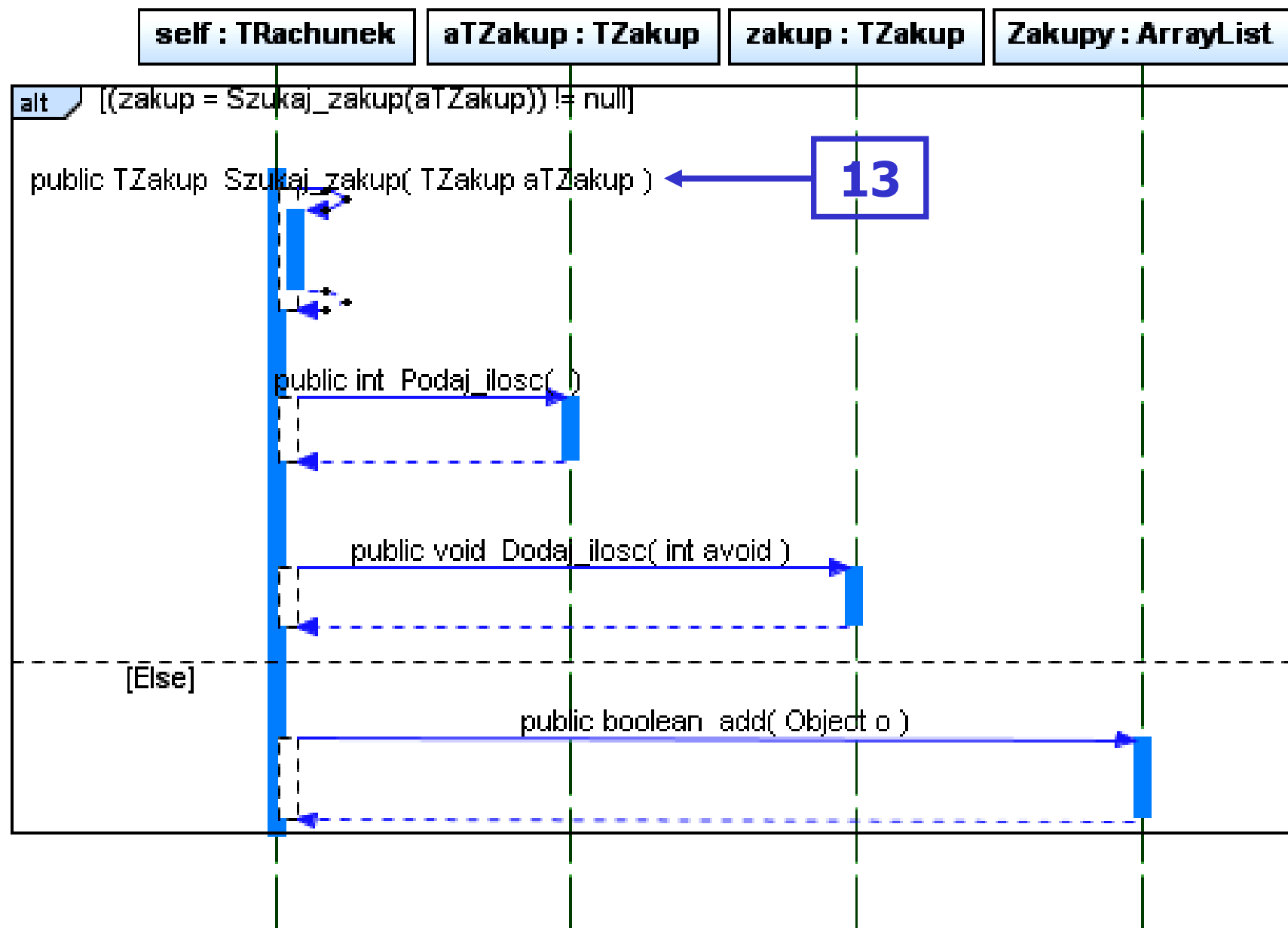
(5) Wstawianie nowego zakupu

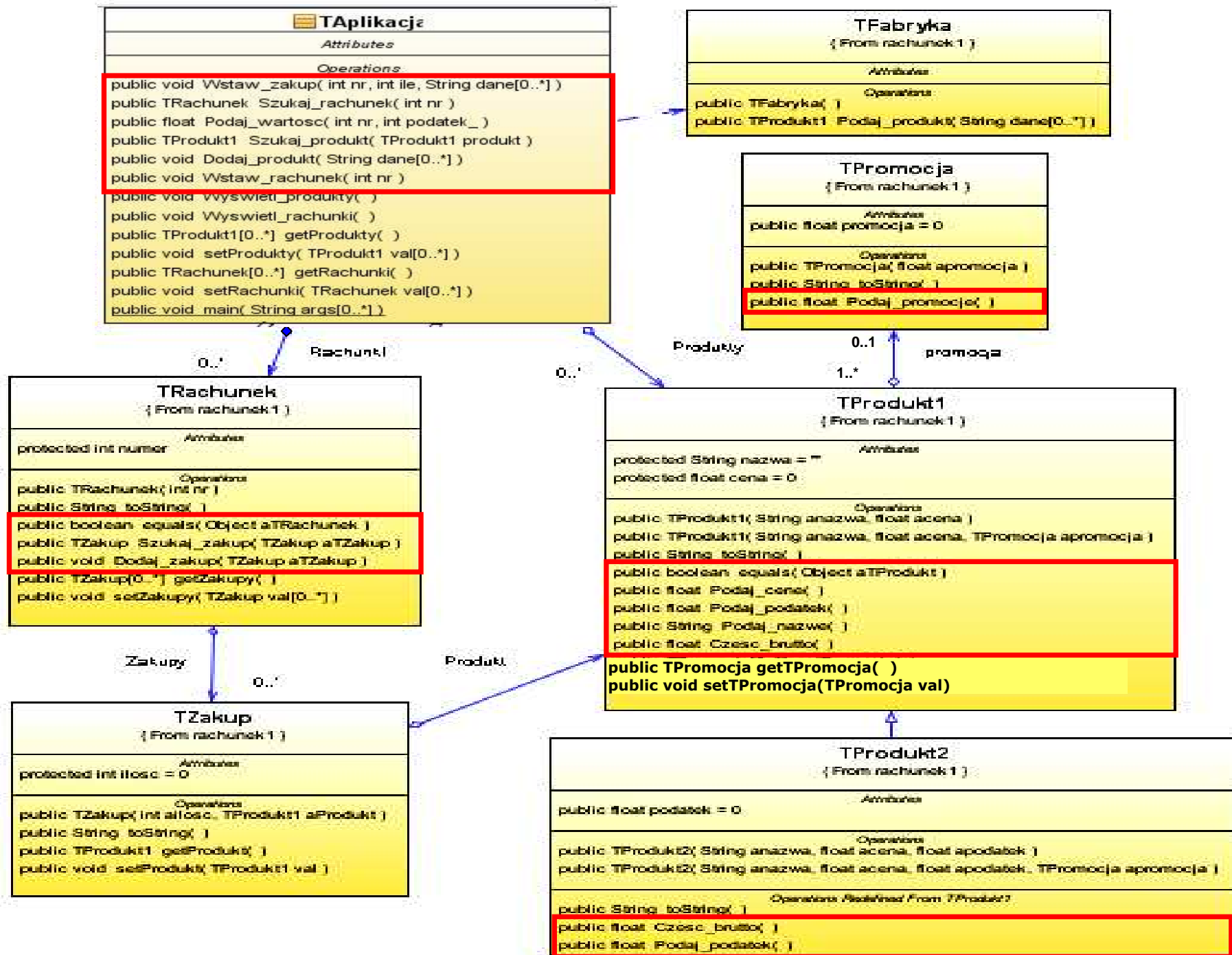
(void TApplikacja::Wstaw_zakup (int nr, int ailosc, String dane[]))

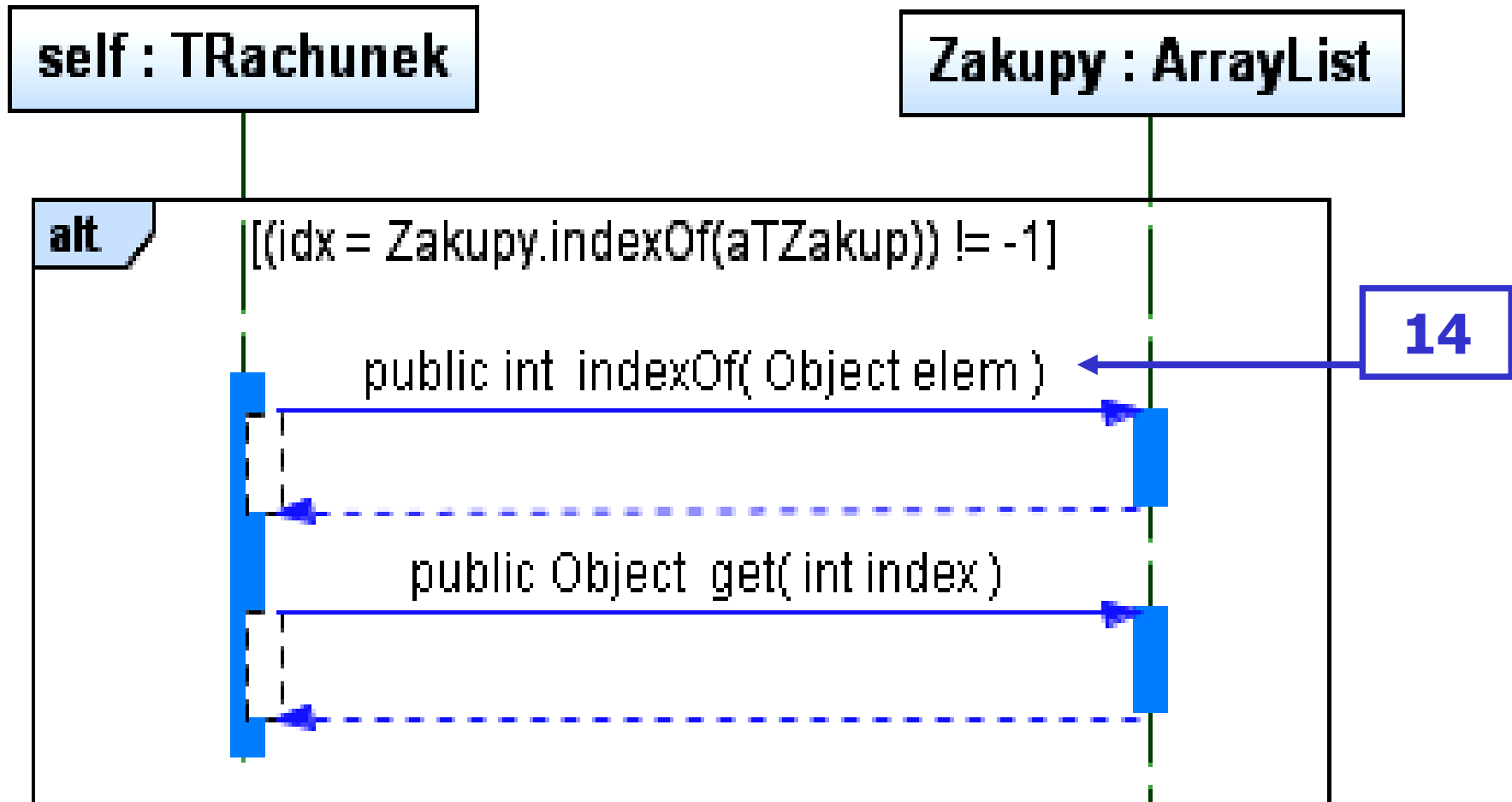

(12) void TRachunek::Dodaj zakup(TZakup aTZakup)

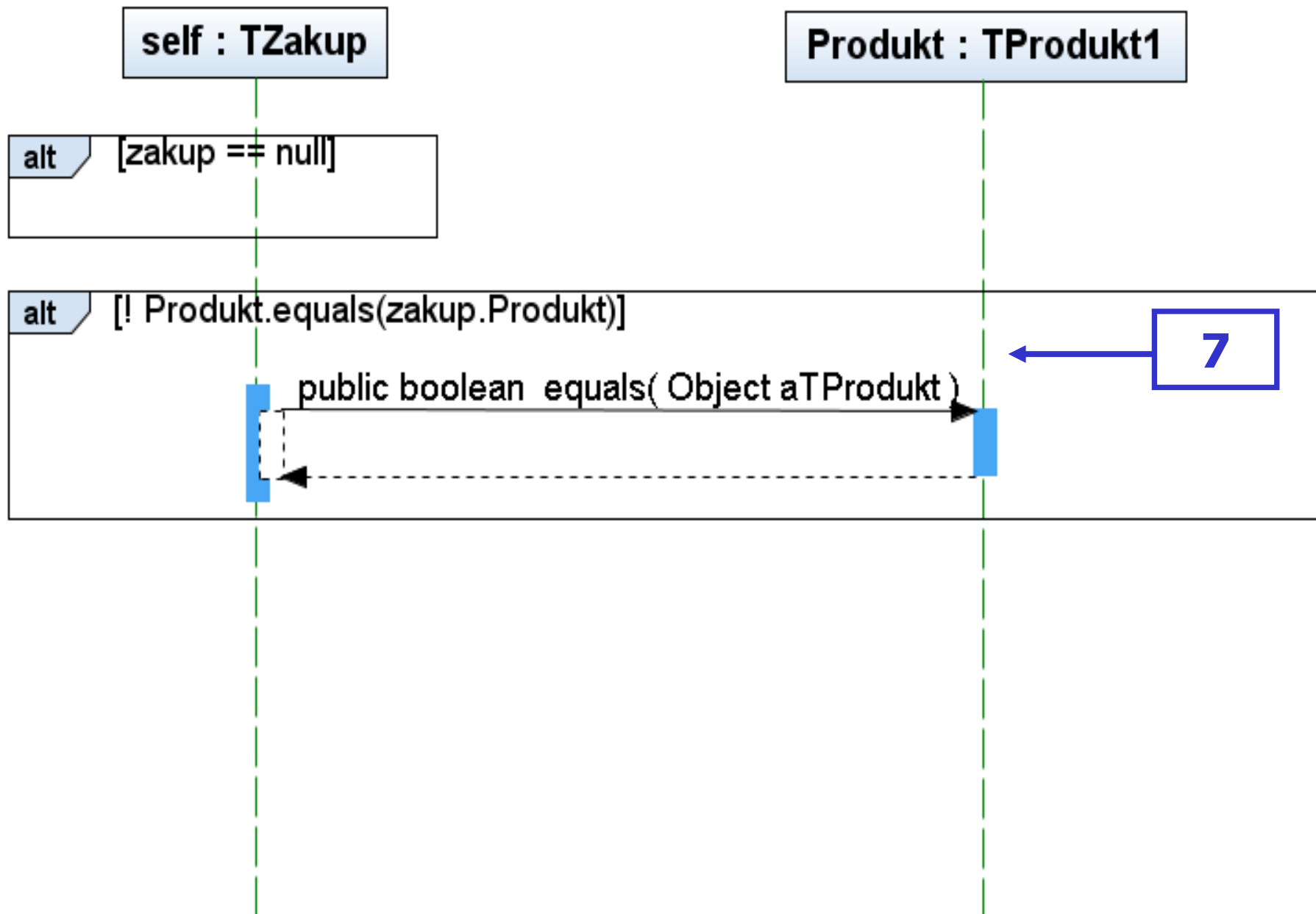

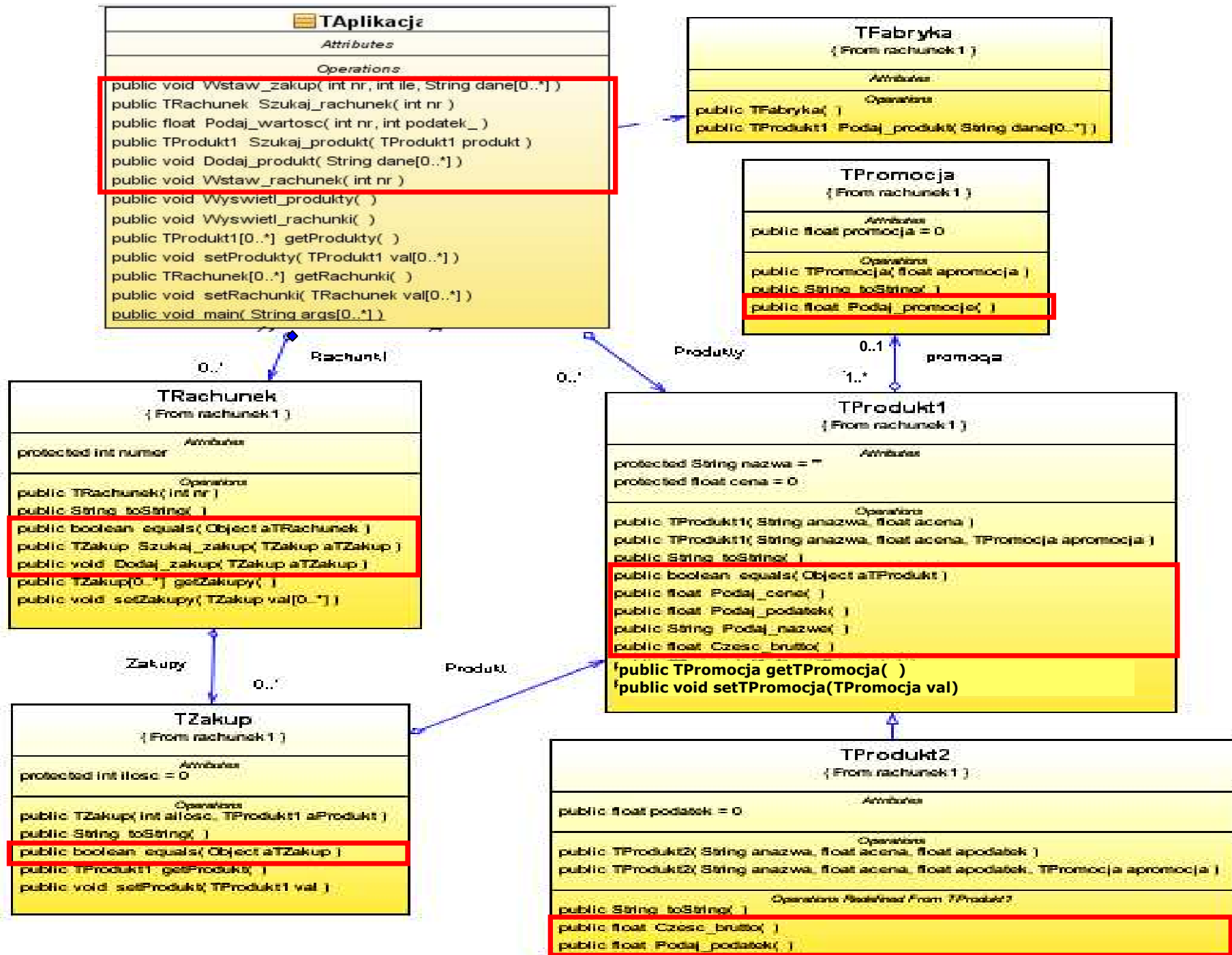

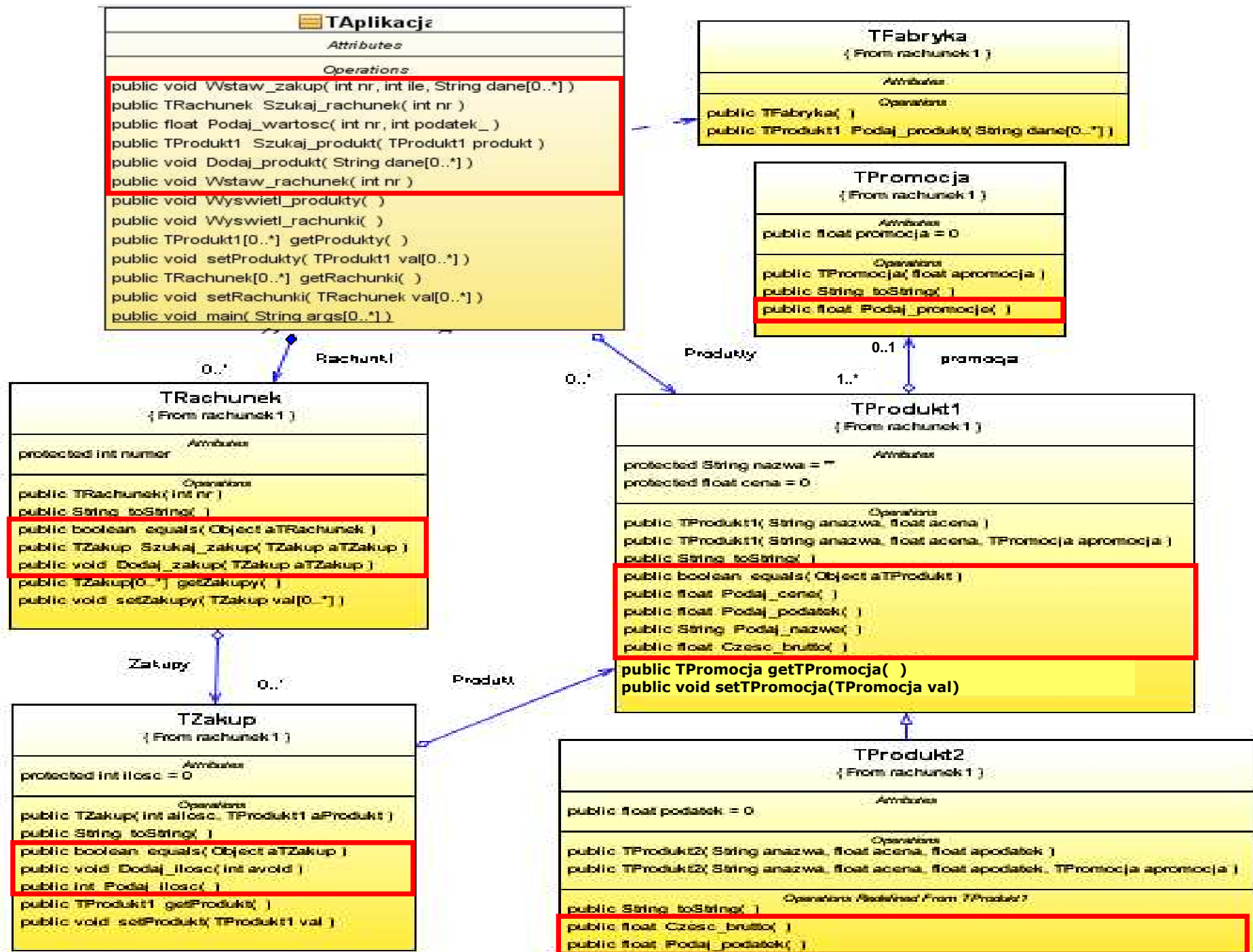
(13) TZakup TRachunek::Szukaj_zakup(TZakup aTZakup)

(14) boolean TZakup::equals(Object zakup)

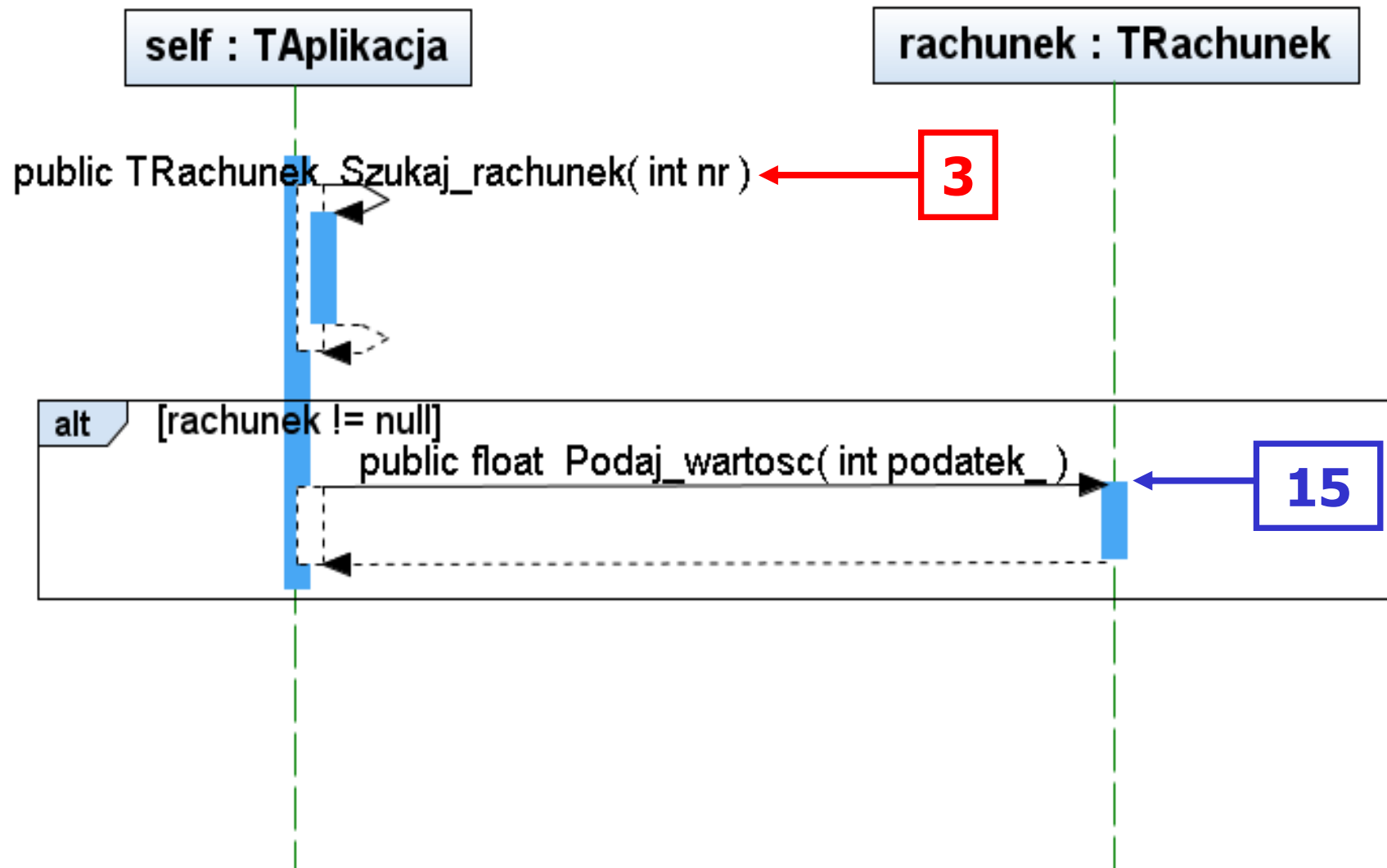

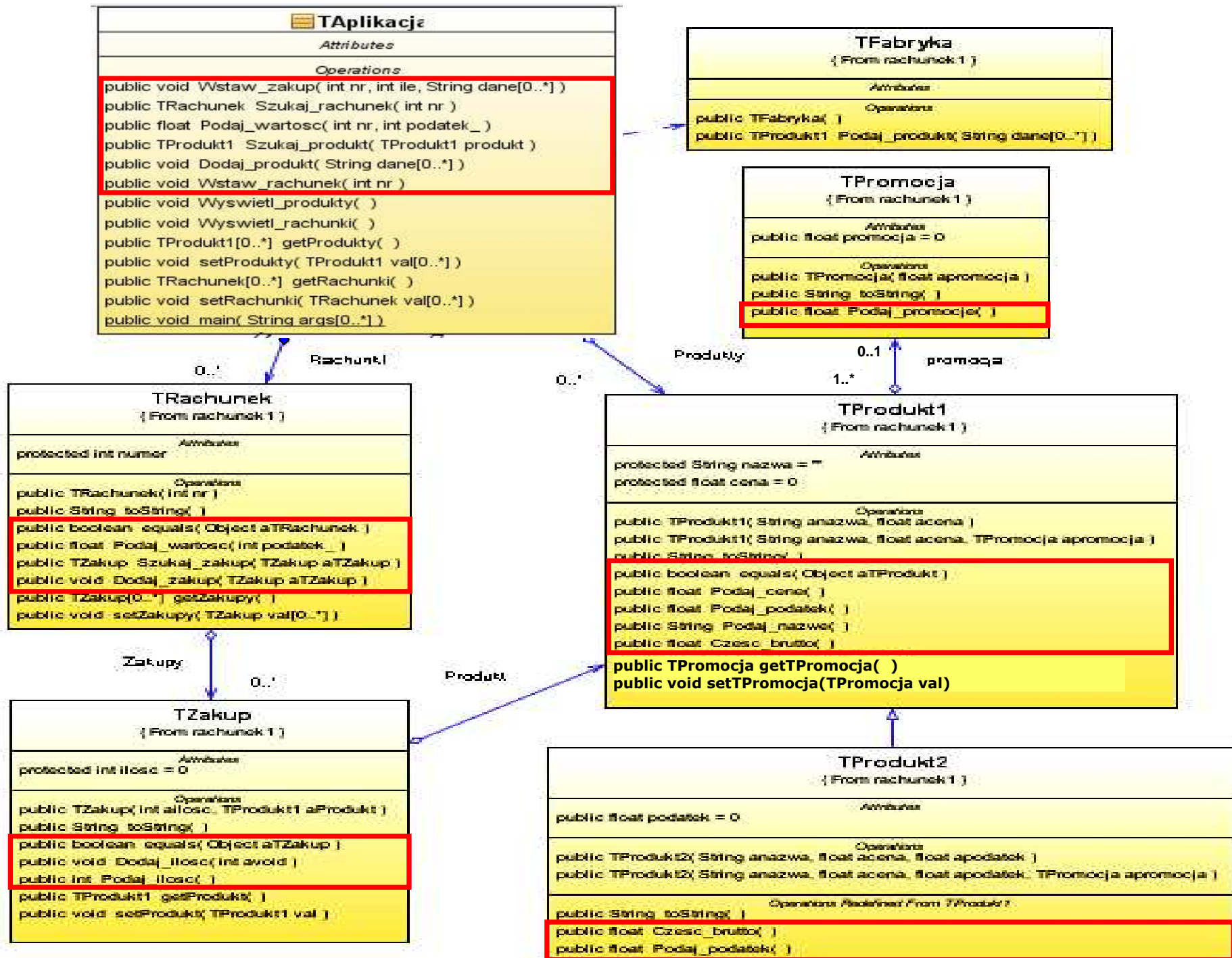
Projekt przypadku użycia
**„Obliczanie wartości
rachunku”**

za pomocą diagramu sekwencji i diagramu klas. Diagram klas jest uzupełniany metodami zidentyfikowanymi podczas projektowania scenariusza przypadku użycia za pomocą diagramu sekwencji.

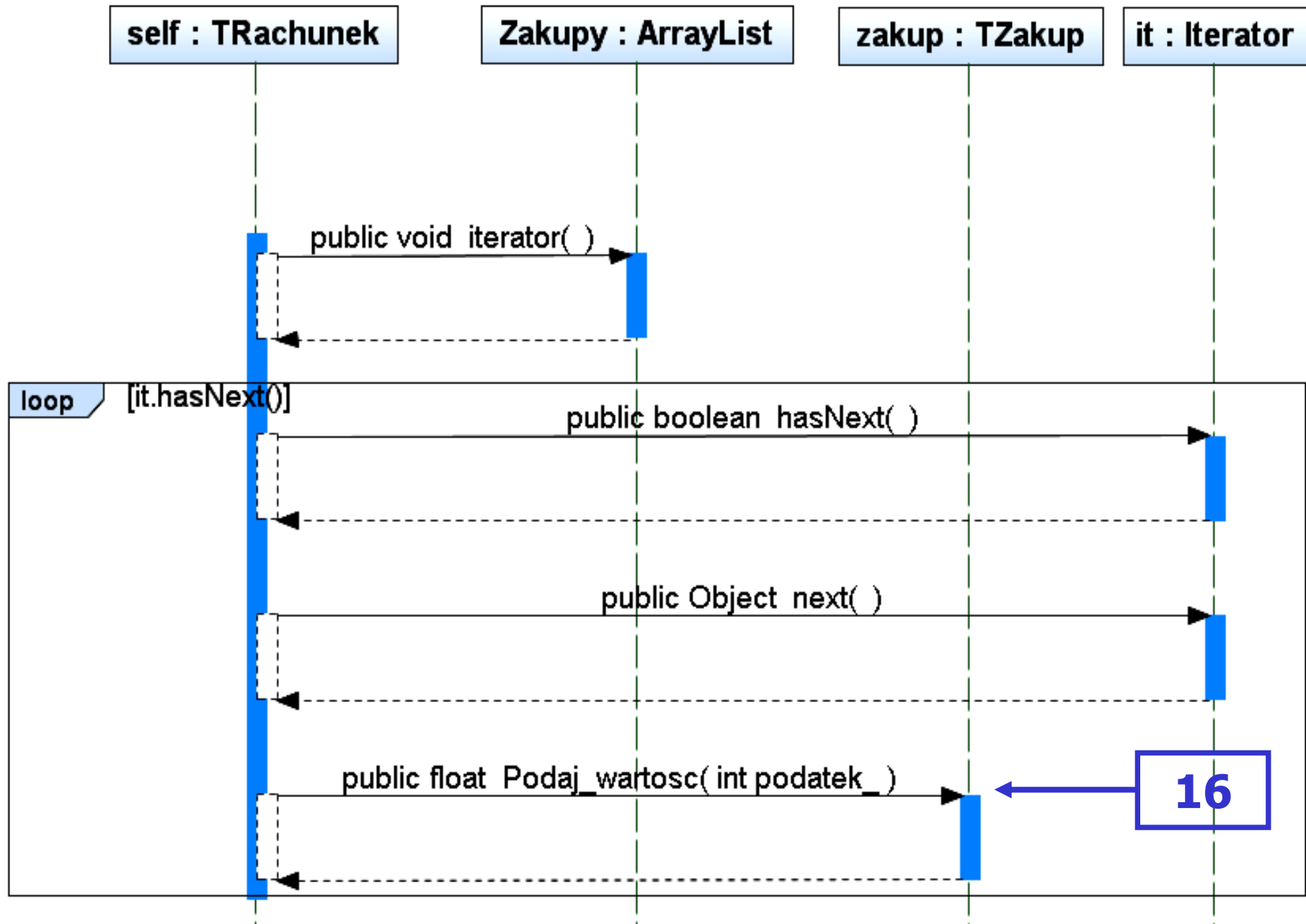
(6) Obliczanie wartosci rachunku

(float TAplikacja::Podaj_wartosc(int nr, int podatek_))

(9) float TRachunek::Podaj_wartosc(int podatek_)

(10) float TZakup::Podaj_wartosc(int podatek_)

